

obzornik

glasilo delovne skupnosti

Javne razprave pred 8. kongresom Zveze sindikatov Slovenije se iztekajo. Med skrbno pripravljanim gradivom so tudi osnutki kongresa sklepov, izmed katerih objavljamo osnutek sklepa 14.

OBVEŠČANJE IN SAMOUPRAVNO KOMUNICIRANJE

Vsestransko, celovito, pravočasno in predvsem delavcem razumljivo obveščanje ter razvite samoupravne komunikacije so eden osnovnih pogojev, da se delavci v združenem delu lahko tvorno vključujejo v celoten splet samoupravnih odnosov in v politično delovanje. Obveščati in biti obveščen je ena izmed neodtujljivih dolžnosti in pravic samoupravljalcev. Zato smo sindikati:

— povečali svoj vpliv na vsebino in načine medsebojnega obveščanja in samoupravnega komuniciranja;

— v osnovnih organizacijah sindikata terjali nenehno posodabljanje obveščanja, pri čemer bomo odločno zahtevali uporabo tistih načinov obveščanja, ki zagotavljajo neposrednost, ki omogočajo izmenjavanje mnenj in usklajevanje stališč ter nadzor nad uresničevanjem dogovorjenega;

— spodbujali v temeljnih organizacijah združenega dela načrtno delovanje samoupravnih delovnih skupin ali drugih primernih oblik, ki omogočajo sprotno sodelovanje čimvečjega števila samoupravljalcev v samoupravnih procesih;

— zagotavljali, da bodo zbori delavcev sklicani pravočasno, informacije in gradiva popolna, predlogi odločitev ponudeni v variantah, predvidene posledice take ali drugačne odločitve, znani sprejeti sklepi, odgovorni nosilci za njihovo uresničitev in možna kontrola nad njihovim uresničevanjem;

— odklanjali prakso sklicevanja masovnih zborov delavcev, z obsežnimi dnevnimi redi, ob neustreznem času kot izključno obliko samoupravnega odločanja delavcev;

— skladno s svojo ustrezno odgovornostjo v delegatskih odnosih zagotavljali vsem delegacijam in delegatom delavcev temeljnih organizacij združenega dela pogoje za njihovo delovanje. To predvsem pomeni seznanjenost po načelih iz tega sklepa, načrtno delovanje, možnost za usklajevanje stališč. Kot pomemben pogoj za delovanje delegacij smatramo njihovo nenehno in organizirano družbenoekonomsko in politično izobraževanje;

— v vsaki občini ustanovili v okviru tamkajšnje organizacije zveze sindikatov komisijo za obveščanje, katere naloga je na osnovi sprejetih stališč v sindikatih usklajevati delo tistih, ki v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela odgovarjajo za obveščanje delavcev v združenem delu in za obveščanje o delovanju sindikatov;

— še nadalje razvijali in širili možnosti za uveljavljanje glasil delovnih skupnosti, občasnih biltenov, drugih učinkovitih sredstev obveščanja v združenem delu, raziskovali njihovo učinkovitost v procesih samoupravnega komuniciranja, sprejemali ustrezna stališča za njihovo nadaljnje izpopolnjevanje ter v zvezi s tem storili vse, da postanejo sredstva obveščanja samoupravljalcev in hkrati javne tribune pod izrazitim vplivom družbenopolitičnih organizacij;

— glasilo Zveze sindikatov Slovenije Delavsko enotnost in njene publikacije še nadalje razvijali ter posodabljali, da bodo vedno bolj učinkovita sredstva za družbenopolitično aktivnost sindikatov. V njih bo poudarek na takem načinu in vsebini, ki bosta odražala pereče probleme združenega dela, omogočala izmenjavanje samoupravnih izkušenj in odražala rezultate družbenopolitične aktivnosti predvsem sindikatov, da bi tako postali vplivno sredstvo ter pomoč delegatom v procesih samoupravnega odločanja;

— omogočali vsem sredstvom javnega obveščanja sprotan vpogled in vpliv na naše delovanje. Tako bomo tudi ta sredstva obveščanja vključili v uspešnejše reševanje vprašanj, ki so ustavne in statutarne naloge sindikatov v razvijanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov.

Pred kongresom sindikata

Obdobje, ki se pravkar končuje, je izzvenelo v znamenju priprav na osmi kongres Zveze sindikatov Slovenije. Po vsej Sloveniji so se sestajale osnovne organizacije sindikata in temeljito razpravljale o predloženih kongresnih dokumentih. Tudi v naši občini so osnovne organizacije sindikata posvetile kongresnemu gradivu vso pozornost. Ugotavljamo pa lahko, da bi bila predkongresna aktivnost v občini še bolj živahna, če ne bi sovpadala z zelo velikim dogodkom za našo občino, vojaško vaj »Jesen 74«. Kljub temu ugotavljamo, da so naši delovni ljudje seznanjeni s kongresnimi dokumenti in da je bila v naši občini izražena enotna podpora začrtani usmeritvi prihodnjega delovanja Zveze sindikatov. Vse razprave so izzvenele z enotno mislijo: »Nič, kar je za delavca pomembnega — brez sindikata.«

Kaj pomeni kongres za sindikate? Kongres Zveze sindikatov Slovenije in Zveze sindikatov Jugoslavije naj bosta delovni dogovor delegatov za dosledno uresničevanje vsega, kar smo zapisali v ustavo in dokumente desetega kongresa Zveze komunistov Jugoslavije in sedmega kongresa Zveze komunistov Slovenije. Pri tem velja poudariti, da v prihodnje ne rabimo sklepov, ki bi ponavljali ustavo ali stališča partijskih kongresov, temveč rabimo sklepe, ki bodo čim natančneje opredelili, kaj so v naslednjem obdobju prvenstvene

naloge sindikata, do kdaj je treba te sklepe uresničiti in kdo je za uresničitev odgovoren. Rabimo torej sklepe za spodbudo pri delovanju vseh naših članov, ne le organov ali posameznih aktivistov. To je tem bolj potrebno, ker se zavedamo, da smo sindikati predvsem mi — člani, vse ostalo pa so pripomočki in sredstva za naše prihodnje akcije. To osnovno izhodišče je upoštevano tudi v statutu o ordikativ in Zveze sindikatov. Osmi kongres naj torej pomeni akcijo za čimprejšnjo, čimboljšo in čimbolj dosledno uresničitev ustavnih določil.

V dokumentih za osmi kongres so jasno začrtana področja za delovanje in prihodnjo usmerjenost sindikatov in Zveze sindikatov. Težišče je dano sklopu osmih vprašanj.

Prvo vprašanje obsega afirmacijo dela kot osnovo materialnega in družbenega položaja človeka. Drugi sklop obravnava ustavno načelo o enakem družbenoekonomskem položaju delavcev v različnih dejavnostih. Uresničitev teh načel bo najbolj vplivala na vse oblike organiziranja in delovanja naših organizacij. Tretji sklop vprašanj je graditev neposrednega samoupravljanja, zlasti pa je posvečen konstituiranju in prihodnji notranji graditvi organizacij združenega dela. Četrty sklop vprašanj predstavlja samoupravno povezovanje in integracije. Peti

sklop vprašanj zajema uresničevanje delegatskega sistema v praksi. V sklopu teh vprašanj je potrebno obdelati funkcioniranje delegatskega sistema v združenem delu, v družbenopolitičnih skupnostih, v interesnih skupnostih in obravnavati vprašanje delegatskega sistema nasproti uresničevanju vloge sindikata. Šesti sklop vprašanj zajema usposabljanje delavcev — delegatov za ustrezno opravljanje vloge delegata. Sedmi sklop vprašanj zajema mesto in sodelovanje sindikata v sistemu družbenega dogovora in samoupravnega sporazumevanja. Osmi sklop vprašanj predstavlja tiste ustavne obveznosti sindikata, ob katerih ustava posebej imenuje sindikat kot organizacijo delavcev.

Ob vsem tem želimo osmemu kongresu Zveze sindikatov Slovenije in delegatom, ki nas bodo na kongresu zastopali, uspešno in plodno delo. Naj končam z besedami: »Novo ustavno vlogo in odgovornost sindikatov bomo morali uresničevati vsi. Le tako bo sindikat to, kar mora biti — organizirana akcija delavcev za konkretno izboljšanje njihovih razmer, za reševanje njihovih problemov, za uresničevanje njihovih interesov, za popolno uresničevanje samoupravljanja, kar je naš temeljni razredni interes.«

E. Lenarčič

Ob občinskem prazniku

iskreno

čestitamo vsem občanom!

PRESEDSTVO SOCIALISTIČNE REPUBLIKE
SLOVENIJE

SKUPŠČINA OBČINE CERKNICA

Za uspešno izvedbo združene taktične vaje »JESEN 74« na območju občin Cerknica in Ribnica, v kateri so učinkovito sodelovali vsi dejavniki splošnega ljudskega odpora, delovni ljudje in občani, izreka Predsedstvo Socialistične republike Slovenije

POSEBNO PRIZNANJE

Predsedstvo SR Slovenije je na podlagi poročil vodstva vaje in osebnega vpogleda v organizacijo, priprave in izvedbo vaje zelo ugodno ocenilo delovanje političnih in oblastnih vodstev občin Cerknica in Ribnica. Posebno pozitivno je ocenjeno množično vključevanje delovnih ljudi in občanov, ki so kljub težkim terenskim in vremenskim pogojem z veliko zavestjo in moralno-politično odgovornostjo izpolnjevali svoje ustavne pravice in dolžnosti, ki jih imajo po konceptu splošnega ljudskega odpora. Pridobljene izkušnje so dragocen prispevek v nadaljnjem dograjevanju in krepitvi obrambnih priprav ter izpopolnjevanju koncepta splošnega ljudskega odpora na celotnem območju SR Slovenije in SFR Jugoslavije.

Predsednik
Sergej Kraigher

Prebivalstvu občine Cerknica

Ob uspešni vaji »Jesen 74« čutimo prijetno dolžnost, da se zahvalimo vsem, ki so v njej kakorkoli sodelovali in po svojih močeh prispevali k njenemu uspehu.

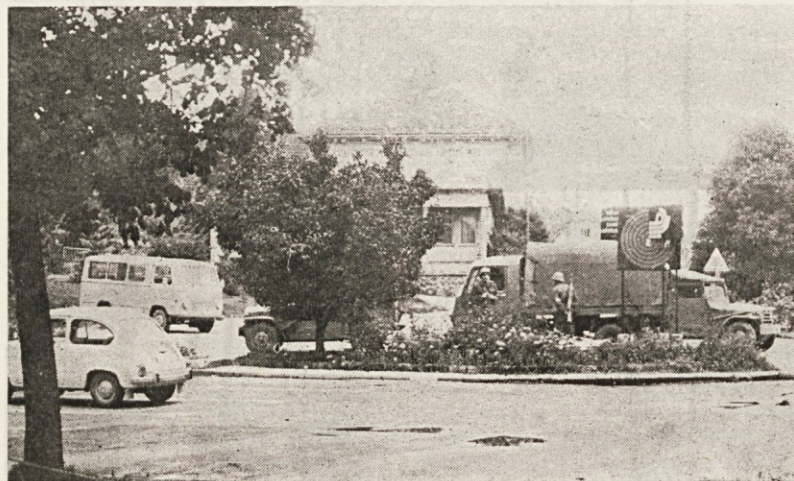
Nedvomno je vaja pokazala, da so naši občani pripravljene zavestno braniti naše revolucionarne pridobitve in na najbolj humanih temeljih zgrajene samoupravne odnose, braniti našo samostojno pot v graditvi nove družbe. Vaja je pokazala tudi veliko pripravljenost naših oboroženih enot, predvsem pa uspešnost in učinkovitost koncepta splošnega ljudskega odpora.

V vsakem trenutku, na vsakem koraku je bilo čutiti, kako sleherni občan z vsem srcem po svoje prispeva k odporu proti napadalcu. Od pionirčka, ki je skrival v šolski torbici letake, do stare ženice, ki je stregla premočenim partizanom in teritorialcem, od kurirja, ki se je v deževnih nočeh prebijal skozi gozdove, do obveščevalca, ki je bdel nad gibanji napadalca... Ne moremo mimo požrtvovalnosti enot civilne zaščite, narodne obrambe, partizanskih in teritorialnih enot, ki so v dežju in snegu uspešno izpolnjevale svoje naloge. Krajevne skupnosti, delovne organizacije, šole, mladinska in druge organizacije so v pogojih okupacije dosledno izpolnjevale vnaprej zastavljene načrte in odloke občinskega vodstva. Tudi sredstva javnega obveščanja v težavnih pogojih niso odpovedala.

Nemogoče je naštevati vse, ki so postali neločljivi del splošnega ljudskega odpora, ki je našel svojo konkretno vsebino na slehernem delčku notranjske zemlje. Če bi hoteli še koga posebej izdvojiti v vaji, potem so to prebivalci vseh krajev občine, ki so se nesebično odrekli svojemu kosu kruha in prostora za borce, s katerimi so živeli z vsem srcem.

Prav ta vaja je pokazala veliko enotnost vsega prebivalstva v boju za samostojnost in za ohranitev vsega, kar smo v našem dosedanem revolucionarnem razvoju zgradili. Prav zato smo prepričani, da bomo prav tako enotni v naših sedanjih prizadevanjih za čim bolj humane človeške odnose, za čim boljše gospodarske rezultate, za nove delovne zmage!

Skupščina in družbeno-politične
organizacije občine Cerknica

Gospodarjenje v devetih mesecih

PROIZVODNJA KAŽE RAST ZA 31 Odstotkov, PRODAJA POHIŠTVA ZA 48 Odstotkov, ZAGANEGA LESA ZA 100 Odstotkov NAD LASTNIMI REZULTATI. IZVOZ NA PLANIRANI RAVNI. OSEBNI DOHODKI NA ZAPOSLENEGA KREPKO NAD LASTNIM POPREČJEM. POKAZATELJI AKUMULATIVNOSTI V MEJAH LETNEGA PLANA.

PROIZVODNJA

V začetku leta smo v planu zastavili dokaj visok obseg proizvodnje, rezultati devetmesečne obravnave pa kažejo, da so bili cilji usklajeni z možnostmi. V devetmesečnem obdobju smo dosegli 76% letnega plana, v primeri z enakim obdobjem lani pa je obseg proizvodnje višji za 31%. Zlasti je ugoden porast obsega proizvodnje v finalni proizvodnji, posebej če upoštevamo, da so dosežene stopnje rasti obsega proizvodnje realizirane z relativno manjšim številom zaposlenih. K temu je ugodno prispevala sprememba asortimana in povečanje serij, prav tako pa tudi uvedba novih prijemov na področju organizacije in vodenja proizvodnje.

Na področju proizvodnje žaganega lesa pa so pozitivno vplivale vremenske razmere v začetku letošnjega leta.

PRODAJA

Izredno ugodna konjunktura na področju plasmaja pohištva v začetku letošnjega leta (vse do meseca maja) se kaže v pospešeni realizaciji pohištva. Tako je prodaja pohištva za 48% nad rezultati prodaje v enakem obdobju lani. Od meseca junija pa prodaja ni napredovala z enako stopnjo rasti, kar je posledica zmanjšanega potenciala potrošniških posojil, slabše konjunkturne sezone in delno uvajanje novega proizvodnega asortimenta na trgu. Ta ocena velja predvsem za sedežno in kuhinjsko pohištvo. Moramo ugotoviti, da je bil plasman pohištva zlasti na področju Slovenije in Hrvaške.

Izvoz pohištva iz leta v leto stagnira, če ne celo pada, kar pa je rezultat različnih dejavni-

kov: inflacija, slaba konkurenčnost na zahodnih tržiščih, spremembe v zahtevah tujih potrošnikov, nespremenjeni stimulansi izvoza in pa stalne valutne spremembe. Glavno potencialno tržišče furniranega pohištva je vzhodno tržišče, vendar se na tem področju kljub stalnim stikom prodaja bistveno ne povečuje.

FINANČNI REZULTATI

Letos je na evropskem trgu vladala izredna konjunktura pri prodaji žaganega lesa, kar se kaže tudi v rezultatih. Obratna sredstva naraščajo, vendar ugotavljamo, da smo na tem področju dosegli ugodnejše rezultate kot v enakem obdobju lani. Tako znaša koeficient obračanja obratnih sredstev za letošnje obdobje devetih mesecev 1,58, kar je za 33% več kot lani.

K hitrejšemu obračanju obratnih sredstev je prispevala ugodna prodaja in racionalizacija pri nabavi prepromaterialov. Likvidnost podjetja se je proti koncu devetmesečnega obdobja poslabšala, saj so plačilni roki kupcev nad dosedanjim poprečjem. Prav gotovo nam ne gre v prid pomanjkanje potrošniških posojil, saj je znano, da je pohištvo izdelak trajnejše vrednosti in se večinoma prodaja na kredit.

Pomanjkanje potrošniških posojil se kaže v slabši prodaji in s tem v manjših poslovnih rezultatih. Ostanek dohodka je višji kot v enakem obdobju lani, kljub podražitvam surovin in repromaterialov. Moramo omeniti, da se je izdelani program aktivnosti temeljnih organizacij po polletni ugotovitvi slabe akumulativnosti v TOZD TP Martinjak in TOZD TP Stari trg pričel uspešno izvajati, kar se kaže v ugodnej-

ših rezultatih teh temeljnih organizacij.

Bistveno naraščanje zakonske in pogodbene obveznosti. To je tudi rezultat sprememb v sistemu zajemanja in prikazovanja prispevkov za družbeno potrošnjo (del teh se je lani izdajal iz bruto osebnih dohodkov, letos so v zakonskih obveznostih).

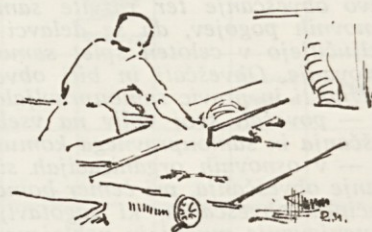
OSEBNI DOHODKI

Osebnih dohodkov na zaposlenega so letos doseženi na ravni 2342 dinarjev in so porasli glede na celotno obdobje lanskega leta za 22%. Porast osebnih dohodkov je čutiti od meseca marca letos, kar pomeni, da bo letna stopnja rasti osebnih dohodkov še ugodnejša.

— 0 —

Prav gotovo doseženi rezultati obvezujejo k še večji aktivnosti v prihodnjem obdobju, kar pa naj se pokaže v ugodnejših rezultatih in povečanju dohodka vseh temeljnih organizacij. Samo s skupnimi naporimi lahko zagotovimo doseglo plansko dogovorjenih ciljev. Tako pa prispevamo k povečanju osebnega in družbenega standarda.

B. Mišič

Plan za prihodnje leto v izdelavi

Na podlagi sprejete planske metodologije za izdelavo plana za leto 1975 so strokovne službe pripravile prvi osnutek plana proizvodnje in prodaje. O tem osnutku je tekla razprava na strokovnih posvetih, tako da nam preostane izdelava predloga plana za razpravo na zborih delavcev po temeljnih organizacijah. Prav gotovo bodo posamezne postavke v planu med razpravo in sprejemanjem doživele določene popravke, vendar menimo, da je potrebno delavce sproti informirati.

Plan za leto 1975 bomo sprejeli po ocenah do konca novembra, tako da bi za naslednje leto imeli pravočasno zastavljene cilje gospodarske politike.

Prvi rezultati kažejo, da bodo temeljne organizacije proizvedle v naslednjem letu (sedanje cene) izdelkov v vrednosti 450.000.000 dinarjev. Celotni dohodek se bo po ocenah gibal na ravni 465.000.000 dinarjev. Ustrezno temu bodo tudi osebni dohodki naraščali v skladu s produktivnostjo dela in rezultati gospodarjenja po temeljnih organizacijah.

Plan za leto 1975 temelji na oceni tržnih zahtev asortimana in na kapacitetah temeljnih organizacij. Pri tem naj omenimo, da so programi proizvodnje po temeljnih organizacijah prilagojeni in usklajeni z dejanskimi možnostmi. V planu bo prikazana aktivnost potrebnih sprememb, ki bodo posledica gospodarskih tokov v letu 1975, tako da bo letni plan istočasno tudi stabilizacijski instrument v naši delovni organizaciji.

Vse aktivnosti v planu bodo temeljile na načelih iz samoupravnega sporazuma o združitvi in družbeno ekonomske politike.

B. Mišič

Z zaključka vaj »Jesen 74«

Dragi Notranjci, dragi prijatelji!

Zadnje dni so enote Notranjskega partizanskega odreda šle skozi vasi Pokojišče, Zavrh, Padež, Dobec, Bezuljak, Kožljek, Knežja njiva, Sv. Ana, Podšteberg, Sv. Stefan in Podlož. Bili smo vaši gostje. Prišli smo pod noč in v dežju. Blatni, mokri in utrujeni. Prijazno ste nam odprli vrata in nas povabili v hišo. Peči so bile tople zakurjene, v štedilnikih je gorelo, da smo se lahko odpočili in osušili. Ponudili ste nam od svojega vse, kar premore vaša vasica. Odstopili ste nam svoje sobe, napravili ste prostor v seniku, da smo lahko prespali na suhem. Največ pa je bila vredna vaša prijazna beseda. Nič se niste pritoževali, ko smo vam nosili blato v hišo. Za vsakogar ste imeli nasmeh in prijazno vabilo: »Saj je še en prostorček v hiši, vstopite in se pogrejte.«

Veliko smo vam dolžni in radi bi se vam zahvalili. Vam, mama, ki ste nas sprejeli pod streho in nam tolikokrat skuhalih čaja, juhe. Vam, oče, ki ste stopili v shrambo in nam natočili kozarček »kratkega«. Ne samo enkrat. »Ja zdravje,« ste dejali. In vama, fant in dekleta, ki sta budno spremljala gibanje modrih in nas sproti o vsem obveščala. Vsem bi se radi zahvalili: hvala za vse, kar ste v teh dneh storili za nas, da smo se počutili kot doma, med svojimi.

Še nečesa smo veseli. Danes vemo: če bo šlo kdaj zares in se bomo morali boriti proti pravemu sovražniku, bomo v vas našli trdno oporo, kot tokrat. Tudi zato vam moramo reči hvala.

BORCI NOTRANJSKEGA
PARTIZANSKEGA ODREDA

Potrošniški krediti - spodbuda prodaje

OBDOBJE KONJUNKTURE, S KATERO SI JE POTROŠNIK OB MOČNIH INFLACIJSKIH GIBANJH IN ZAMRZNJENIH CENAH ISKAL PROSTOR POD SONCEM, JE ZA NAMI. RESDA JE INFLACIJA OSTALA, »ZAMRZNJENE CENE« TUDI, KONČNO, TUDI POTROŠNIK JE OSTAL, LE KONJUNKTURA JE IZGINILA. V DOBRŠNI MERI JE IZGINILA TUDI ZA PRODAJO POHIŠTVA.

Problemi plasmaja so se začeli zaostrovanje. Proizvodnja pohištva naglo narašča. To je razumljivo, saj ob zamrznjenih cenah edino produktivnost in največja racionalizacija uspešno kljubujeta dvigu cen surovin in reprodukcijskih materialov. Od vsega pohištva - ki ga prodajo slovenska podjetja na domačem trgu, odpade na Slovenijo približno tretjino. Ostalo je treba ali izvoziti ali prodati v ostalih republikah.

Izvoz pohištva je sploh posebno vprašanje, ki ga naš devizni sistem še ni zadovoljivo rešil. Ob tem se poleg sistemov za pornih carin držav uvoznic in stalnih valutnih sprememb srečujemo že z vrsto vprašanj. Tako ostaja ne dovolj stimulativen sistem stimulacij od premiranja do povrnitve nekaterih stroškov oziroma dela stroškov izvoza (refakcije); slej ko prej se srečujemo s sistemom visokih uvoznih carin in drugih dajatev na uvoz opreme, ki jo zahteva sodobna tehnologija v razmerah svetovnega trga, predvsem pa s problemom stroškovne inflacije. Vse to ima negativne posledice na konkurenčni sposobnosti naših izdelkov, zato tudi delež proizvodnje, namenjen izvozu, upada. Pri izvozu nastopa sicer še vrsta drugih težav, kot na primer neenoten nastop proizvajalcev pohištva na vzhodnih tržiščih, premalo obdelana tržišča dežel v razvoju, vendar to ni tema sestavka.

Splet problemov, ki izhajajo iz ekonomsko nedodelanega deviznega sistema, tudi Brest vedno bolj potiska na domače tržišče. To pa ne pomeni, da si Brest ne prizadeva obdržati in širiti pozicij na zunanjih tržiščih. V tako politiko prodaje nas silijo potrebe po ustrezni akumulaciji za zagotovitev razširjene reprodukcije in standarda zaposlenih. Skratka, prisiljeni smo se posluževati take politike plasmaja, ki jo večina proizvajalcev pohištva kot ustaljeno politiko uporablja že leta in leta. Zavedamo se, da morajo biti dolgoročno izhodišča drugačna, vendar ne le za Brest, temveč tudi za druge proizvajalce iz naše in drugih panog gospodarstva.

Pri prodaji pohištva na domačem trgu pa se srečujemo predvsem z vprašanjem potrošniškega kreditiranja. Znano je, da je na področju potrošniškega kreditiranja v jugoslovanskem tržnem prostoru več različnih bančnih sistemov: od dajanja potrošniških posojil proizvajalcem blaga, dajanja potrošniških posojil trgovski mreži, do dajanja potrošniških posojil neposredno potrošniku prek bančnega pulta. Predvsem za ostale republike je značilno, da dajejo banke potroš-

niške kredite proizvajalcem pohištva, medtem ko so v Sloveniji prisotni vsi trije sistemi, s tem, da je sistem potrošniškega kreditiranja proizvajalcev najbolj v povojih. Vsekakor tako različna politika kreditiranja ni v skladu z ustavo določeno enotnostjo jugoslovanskega trga.

Znano je, da je pohištvo tipična trajna potrošna dobrina večje vrednosti, katere plasmaja si brez kreditiranja ni mogoče zamisliti (pri nas se za gotovino proda okrog 40% pohištva). Brest je bil med pobudniki različnih poslovnih sestankov, na katerih je prevladovalo mnenje, da je treba potrošniško kreditiranje rešiti sistematsko in ga poenotiti za vso državo. Verjetno bi bila najbolj smotrna rešitev ta, da bi banke neposredno kreditirale potrošnika, potrošniku pa bi bila prepuščena izbira blaga z enotnimi plačilnimi pogoji.

Seveda bi bil tak sistem za nas sprejemljiv le tedaj, če bi dosledno, brez izjem, deloval na celotnem jugoslovanskem trgu. Dokler pa bodo v drugih republikah vztrajali pri pretežnem kreditiranju proizvodnje, vsekakor kaže tudi v Sloveniji vsaj začasno poiskati tak način kreditiranja, ki bi bil prilagojen splošni jugoslovanski praksi. Prav zato pozdravljamo odločitev Ljubljanske banke, ki je z nekaterimi ukrepi za izvedbo poslovne politike za leto 1975 pokazala dovolj razumevanja za reševanje, oziroma boljše rečeno, prilagajanje po-

Visok obisk na Brestu

Konec septembra je bila v Sloveniji na obisku partijska delegacija DLR Severne Koreje. Vodil jo je namestnik sekretarja Centralnega komiteja. Delegacija je imela študijsko nalogo, da proučuje delavsko samoupravljanje pri nas. Kot vemo, je DLR Severna Koreja geografsko in politično med dvema velikima socialističnima državama, med Sovjetsko zvezo in LR Kitajsko, ki poskušata vplivati na razvoj socializma DLR Severne Koreje. Vendar ta socialistična država kljub vplivom in pritiskom od zunaj ubira lastno pot razvoja in graditve ter išče pota, ki bi bila lastna njim.

Visoki gostje so si ob obisku na Brestu z zanimanjem ogledali

litike potrošniškega kreditiranja že ugotovljenim razmeram v drugih republikah. Med drugimi je Ljubljanska banka sprejela za leto 1975 naslednje sklepe:

1. da bo povečala sredstva za potrošniško kreditiranje, s tem da mora vsaka podružnica banke plasirati v ta namen najmanj 60% hranilnih vlog na vpogled in depozitov do enega leta (nekateri podružnice so dosegle do slej samo 40%),

2. da podružnica, v kolikor sama ne plasira sredstev, ta sredstva združuje pri centrali za potrebe kreditiranja ostalih podružnic,

3. da ukine odobravanje potrošniških posojil prek trgovine in tako postopoma sprostí 500 milijonov dinarjev sredstev za dodatno kreditiranje proizvodnje in povečanje neposrednega kreditiranja prek banke,

4. da pri neposrednem kreditiranju prek banke veže odobritev potrošniškega posojila na varčevalce oziroma poslovne partnerje banke.

Brest je sicer vse do letos več ali manj uspešno reševal potrošniško kreditiranje s pomočjo poslovne banke, letos pa je s pomanjkanjem sredstev prišlo to kreditiranje v slepo ulico. Tako smo morali za uspešno prodajo plasirati v potrošniške kredite del lastnih sredstev poslovnega sklada. Ta sredstva pa so seveda omejena, zlasti še, če računamo na visok obseg lastnih investicijskih vlaganj.

Zato ocenjujemo ukrepe Ljubljanske banke za pozitivne, saj pričakujemo od njih več sredstev tudi za plasmaja naših izdelkov na področju celotnega jugoslovanskega trga.

D. Mlinar

Sedežna garnitura URŠKA

Razmerja v Slovenija-lesu pod lupo

CILJ NOVE USTAVE JE, DA OB DELOVANJU TRGA, KI SE MU NE MOREMO IZOGNITI, ZAGOTOVIMO, DA O PRESEZENEM DELU ODLOČA, KDOR GA JE USTVARIL. NE SMEMO ZANIKATI POMEMBNOСТИ DELA, KI GA OPRAVLJA TRGOVINA, KER JE NJENO DELO DRUŽBENO POMEMBNO. TREBA PA JE ZAGOTOVITI, DA PRAVILNO VREDNOTIMO NJENO DELO IN DAMO TRGOVINI POLOŽAJ, KI JI GRE.

To so bile osrednje misli udeležencev posebnega sestanka predstavnikov vseh delovnih organizacij, združenih v sestavljeno organizacijo združenega dela Slovenija-lesu proizvodnja in trgovina Ljubljana, ki je bil v Predvoru na Gorenjskem. Na sestanku sta bila tudi naša predstavnika.

Osnova za kritično presojo medsebojnih razmerij so bile ugotovitve iz pretresa sporazuma o združitvi v sestavljeno organi-

Predstavniki delovnih organizacij so ugotovili, da so vrsto omenjenih in tudi drugih nepravilnosti odkrili že sami od sprejema sporazuma do danes in da so nova stališča v okviru zainteresiranih delovnih organizacij relativno jasno postavljena. Samo vprašanje časa je, da se napačna razmerja na novo formalno uredijo s samoupravnimi splošnimi akti. Pri tem so udeleženci skupno ugotavljali, da ne smemo trgovine postavljati kot neke vsemo- gočne sile s prioriteto vlogo, pa tudi ne zaiti v drugo skrajnost in jo imeti kot nekakšen nepotreben balast proizvodnje. Obravnavati jo moramo kot družbeno priznano delo, jo primerno oceniti in ji dati ustrezno mesto v družbeni delitvi dela. Verjetno je resnica, da sta proizvodnja in trgovina interesno ozko povezani, skrita v trditvi, ki jo je izrazil eden od udeležencev, ki je dejal, da bo tudi proizvodnja boljše živela, če bo trgovina uspešna.

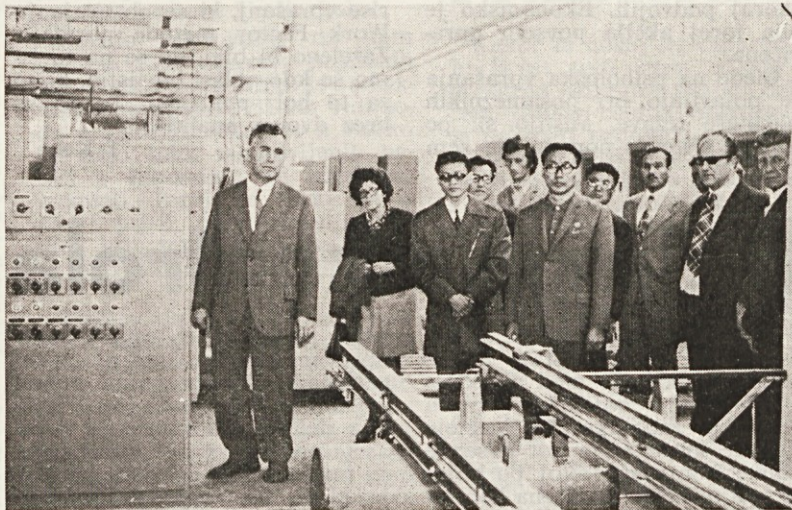
Ob razglabljanju so prisotni sprožili še vrsto vprašanj:

— o slabi povezavi lesne industrije s surovinsko bazo (z gozdarji),

— o nekaterih nerazčiščenih odnosih znotraj sestavljene organizacije in

— o zamudi nekatere državne zakonodaje, pomembne za področje gospodarstva.

Zaradi pomanjkanja časa so se dogovorili za natančnejše reševanje omenjenih in drugih zadev v posebnih strokovnih organiziranih telesih. Z. Zabukovec

proizvodnjo ivernih plošč v TIP in proizvodnjo pohištva v TP Cerknica ter razstavljeno pohištvo v našem salonu.

Po ogledu tovarn in pohištva v salonu je bil kratek razgovor, na katerem so sodelovali predstavniki političnih organizacij. Goste smo seznanili z razvojem delavskega samoupravljanja in z vlogo samoupravljalca, ki mu je dana z novo ustavo. Obrazložili smo jim tudi delo in vlogo političnih organizacij pri razvoju delavskega samoupravljanja, obenem pa jih tudi seznanili s celotnim razvojem podjetja.

Gostje so se zelo pohvalno izrazili o našem podjetju in so se še posebno zanimali za delo mladine in mladinske organizacije ter zaželeli celotnemu kolektivu še hitrejši razvoj in še več uspehov pri izgradnji samoupravnega socializma in boljšega jutrišnjega življenja.

J. Gornik

zacija, ki ga je napravila delovna skupina na seminarju za sekretarje občinskih komitejev ZKS in članov CK ZKS.

Poleg ugotovitve, da je vrsta zadev v sporazumu pravilno zastavljenih, so bile poudarjene tudi glavne napake, ki so na kratko povedano naslednje:

— razmerja med delovnimi organizacijami temelje preveč na komercialnih, manj na samoupravnih razmerjih, slutiti je, da si je hotela trgovina zagotoviti primarnejši položaj;

— pri medsebojnih razmerjih nosilcev sporazuma sta vzajemnost in solidarnost skoraj povsem zatajili;

— določila o ugotavljanju dohodka in o njegovem razporejanju so preveč medla;

— manjkajo konkretna določila o odnosih v skupnih naložbah;

— organizacija upravljanja je obdelana v glavnem skozi poslovne organe, premalo skozi izvršilne, tako da v bistvu poslovni nastopajo kot izvršilni, kar ni na mestu;

— skupne službe, ki delajo za sestavljeno organizacijo, bi morale biti jasneje opredeljene.

Splošni ljudski odpor je zajel v dejavnost slehernega občana

Iz TOZD TLI Stari trg

Ob uvajanju Work-factorja

PROBLEMATIKA OB UVAJANJU WORK-FACTOR METODE ZA DOLOČANJE NORMATIVOV ČASA

Znano je, da smo se na Brestu po dolgotrajni in vsestranski obravnavi lani odločili, da za normiranje osvojimo WORK-FACTOR metodo. Kakšne prednosti ima in kaj je Work-Factor metoda sploh, smo že večkrat pisali v našem glasilu. Kljub temu verjetno ne bo odveč, če znova povemo, da je to metoda, ki omogoča vnaprej določati čase — normative. Na osnovi študije gibov so strokovnjaki izoblikovali standarde za osnovne gibe, ki se uporabljajo pri vsaki človeški aktivnosti, razen pri kreativnem delu. Na osnovi analize dela lahko za vsako delo vnaprej določimo čas, ki je za to potreben. Delo s to metodo torej lahko merimo, zato je tudi količina dela odmerjena pravilneje in pravičneje.

Razumljivo pa je, da se tako kot pri vsaki novosti tudi pri tej pojavljajo težave. Le-te bi lahko razdelili na tri področja:

- na sociološke,
- ekonomske in
- na psihološke.

Težave pa so predvsem subjektivne in se kažejo v različnem pristopu pri uvajanju metode.

Najprej bom skušal obdelati posamezna vprašanja, kot so našeta v prejšnjem odstavku. Ljudje, če gledamo s širšega zornega kota, ali pa delavci, če govorimo o posameznem podjetju, tovarni, ali organizacijski enoti, imajo izreden občutek za pravičnost. Vendar se ta običajno oblikuje tako, da sebe, svoje sposobnosti precejšnje oziroma sebe izključujemo od objektiviziranja. Zato se marsikaj dopušča, čeprav je na videz vsakomur jasno, da pri tem ni pravičnosti. Ljudje pa se s tem sprijaznijo, to jemljejo kot dejstvo in so pripravljene tako stanje obdržati. Porušiti te odnose je zelo težko in zahteva ogromno napora, strpnosti, potrpežljivosti in prepričevanja. Kljub temu se pri določenem delu delavcu pojavlja dvom, ali je predlagano stanje boljše, pravičnejše, kot je bilo prej, čeprav so za to ustrezni dokazi in analize.

Reči moram, da smo to vprašanje v naši tovarni relativno zelo hitro obvladali in z dokazovanjem predložili, da dejansko gre za novo kvaliteto v medsebojnih odnosih, kjer naj ne bi več merili dela s štoperico in subjektivno ocenjevali stopnjo učinka, temveč naj bi delo merili na osnovi vnaprej določenih časov in s tem dosegli mnogo pravičnejše nagajevanje po delu.

Da smo na tem področju dosegli bistven premik, nam dokazujejo podatki. Po dosedanem načinu nagajevanja smo dosegali naslednje razpone od srednje — poprečne vrednosti točke. (Navedel bom samo zadnje štiri mesece in jih primerjal z mesecem avgustom, ki je bil obračunan že po novih Work Factor normativih):

V aprilu je bilo odstopanje od srednje poprečne vrednosti točke minus 25 in plus 25%. Absolutna razlika je bila torej 50 odstotkov. V maju je bila ta razlika minus 21%, plus pa 19%. V juniju v minus 23% v plus 3%, v juliju pa minus 38% in plus 17%. Če bi izplačali take razlike v osebnih dohodkih, bi bilo v kolektivu prav gotovo nezadovoljstvo. Da ni do teh razlik prihajalo, je nad tem bdel svet za osebne dohodke in te stvari usklajal.

V avgustu je bil ta razpon mnogo manjši, čeprav še vedno nezadovoljiv. Dosegli smo vrednost 4% pod srednjo vrednostjo in 12% nad srednjo vrednostjo. Absolutna razlika se je torej bistveno zmanjšala, je pa še vedno nesprejemljiva. Treba bo delati na tem, da se ta odnos še popravi.

Očitno je, da je storjen velik napredek v sistemu nagajevanja, ki pa še vedno ne nudi zadovoljivega občutka pravičnosti. Vendar moramo upoštevati, da je to prvi mesec in da bomo sistem pilili in vzdrževali naprej do zadovoljive stopnje.

Ekonomske težave se pojavljajo v tem, ker učinkovitosti znanja, ki je bilo posredovano in pridobljeno, ne moremo meriti z ustreznimi merskimi enotami tako kot deske, plošče, furnir ali pohištvo. Zato se zelo pogosto pojavljajo vprašanja, ali ni bila cena, ki smo jo plačali, previsoka? Ali bo ta vsota vrnjena — amortizirana? In temu podobno.

Reči moram, da analize kažejo, da bodo ta sredstva vrnjena v zelo kratkem času. Od januarja do aprila meseca smo trošili za kubični meter predelanih surovin 75,89 delovnih ur, od maja pa do avgusta, ko smo preizkušali normative in startali z njimi v proizvodnjo, pa smo dosegli 51,84 delovnih ur za kubični meter predelanih surovin. Indeks v porastu produktivnosti je torej 146 ali produktivnost je v tem obdobju porasla za 46%. Še drugače povedano. Če bi delali z enakim tempom, kot smo v prvih štirih mesecih, bi za enak obseg proizvodnje potrebovali 125 novih delavcev, ali pa bi bil obseg proizvodnje manjši za 2,5 milijarde starih dinarjev.

Če bi bil obseg toliko nižji, bi delali na stopnji rentabilnosti, tako pa ocenjujemo, da bomo dobiček iz prvega polletja skoraj podvojili. Ekonomsko je bila torej akcija povsem upravičena.

Glede na psihološka vprašanja se pojavljajo pri posameznikih nekatere težave. Mislijo si: po starem sistemu normiranja sem

imel tako normo in sem zaslužil toliko. Po novem pa je norma drugačna, običajno večja in zaslužim toliko kot prej ali posameznik tudi manj. Misli teh posameznikov se ne spuščajo v to, ali je bila prej norma pravilna ali ne, ali je bil osebni dohodek ustrezen vloženemu delu ali ne. Logično sklepajo: če zdaj več delajo, bi morali tudi več zaslužiti. Ne zavedajo pa se, da so do zdaj delali premalo oziroma so prejeli prevelik osebni dohodek v primeru z vloženim delom. Seveda so takšni primeri redki in osamljeni.

Drugo vprašanje je obveščena delavcev, kaj je upoštevano v normo. Torej gre za branje analiz. Delavci bi morali imeti natančno predstavlo, kateri elementi dela so upoštevani v normo in šele, če ti elementi niso pravilno oblikovani in upoštevani, bi morali zahtevati od analitikov in inštruktorjev, da delo tako oblikujejo in upoštevajo. Na tem področju zelo šepamo. Dogaja se, da so analize površne in da delavci delajo povsem drugače, kot je z analizo zamišljeno in predvideno. To povzroča, da posamezniki norm ne dosegajo, ker delajo drugače, manj racionalno kot bi lahko, če bi upoštevali analizo.

Težave se pojavljajo v doslednosti, strokovnosti in subjektivnosti. Zaradi takih zadev prihaja do slabega mnenja o metodi sami. Če ima dobro orodje v rokah slab delavec, bosta kvaliteta in učinek dela nizka in obratno, če dobro orodje uporablja dober in strokovno usposobljen delavec, bosta učinek in kvaliteta dela dobra. S tem ne mislim reči, da analitiki ne znajo uporabljati metode. Pojavlja pa se površnost, ki je posledica neodgovornega pristopa k analizi in normiranju. Računamo, da bomo ta vprašanja s časom odpravili.

Ne domišljam si, da sem s tem sestavkom obdelal vso problematiko. Zajel sem le glavne obseve vprašanj, ki se ob uvajanju Work Factor metode porajajo. Zaželeno bi bilo, da se na to temo še kdo oglasi od tistih, ki so za to bolj poklicani. To pa so brez dvoma analitiki.

T. Kebe

Delavska kontrola

Pojav delavske kontrole ni povsem nov v naši ustavi in zakonski praksi. Že med narodnoosvobodilnim bojem so uvedli delavske zaupnike in kasneje ljudske inšpektorje kot posebne oblike kontrole. Takoj po vojni je bila uvedena družbena kontrola, ki pa očitno ni bila zadovoljiva. Nove razsežnosti je dobila delavska kontrola z uvedbo samoupravljanja in z izvolitvijo delavskih svetov ter drugih organov upravljanja. Delavska kontrola je bila takrat organizirana pretežno v upravnem aparatu. Ta kontrola ni prišla do izraza, proces ni stekel, ker so se samoupravni organi oblikovali po znani formuli: delavski svet — upravni odbor — direktor.

Politični dokumenti so pogosto opozarjali na vprašanje delavske kontrole. Naj omenimo iz nedavnega obdobja pisma predsednika in izvršnega biroja ZKJ, sklepe seje predsedstva ZKJ, II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije in kongresa ZK po posameznih republikah. S tem želimo le opozoriti, da pojav delavske samoupravne kontrole ni povsem nov, v novem ustavnem sistemu dobiva le kvalitetno novo vsebino.

Kontrola je bistveni element upravljanja. Z njo preverjamo, kako se izpolnjuje vse tisto, kar je bilo dogovorjeno — sklenjeno. Zato je kontrola nujni sestavni del vsakega družbenega sistema, kar je tudi sestavni del vsake odločitve. Predvsem je

treba poudariti, da organ samoupravne delavske kontrole ni organ nad samoupravnimi organi in zato ne more odločati. Funkcija delavske kontrole je predvsem preventivna. Iz tega izhaja, da imajo organi delavske kontrole glede na svoje pristojnosti predvsem naslednje dolžnosti:

— da opozarjajo na pojave nezakonitosti in nepravilnosti pri delu,

— da dajejo pripombe in predloge v zvezi z odkritimi nepravilnostmi.

To je seveda le nekaj dolžnosti delavske kontrole.

Iz povedanega je jasno, da organi delavske kontrole niso organi pregona, ki bi opravljali zaslišanje, preiskave, določali kazni in podobno.

Če še upoštevamo, da lahko organ samoupravne delavske kontrole s svojimi ugotovitvami, mnenji in seznanjanjem delavcev o ugotovljenih pojavih pri uresničevanju in varstvu pravic delavcev v medsebojnih razmerjih pri delu sproži postopek tudi na morebitni odpoklic organa, ki ravna v nasprotju z določbami samoupravnih splošnih aktov, potem je dopustna trditev, da so lahko organi samoupravne delavske kontrole z uporabo sredstev, ki jih dajejo ustava in zakon, zelo učinkoviti, čeprav ne morejo odločati niti ukrepati, ampak samo opozarjajo na nepravilnosti.

A. Mramor

Proizvodnja je stekla

KAKO POTEKA PROIZVODNJA IZDELKOV IZ POLYURETANA

Prvim začetnim korakom pri osvajanju proizvodnje različnih izdelkov iz polyuretanskih mas je botrovalo spoznanje, da je na Brestu potrebno, da se poleg ustaljene proizvodnje pohištvenih izdelkov osvoji še nova tehnologija, ki ne bi temeljila na lesu kot osnovni surovini, da pa bi vseeno služila lesnopredelovalni ali kakšni drugi industrijski panogi.

Ko se je na Brestu leta 1972 zaposlil nov inženir kemije, je začel delati z vsjo resnostjo in odgovornostjo, ki žal ni značilna za vse mlade strokovnjake, ki prihajajo med nas, na razvoj za Brest nove tehnologije, to je proizvodnje izdelkov iz polyuretanskih mas.

Za potrebe raziskovalne dejavnosti je bil nabavljen manjši stroj za vlivanje različnih izdelkov, na katerem se je začelo z raziskovanjem in osvajanjem nove proizvodnje in novih izdelkov. Potrebno je bilo osvojiti tehnologijo izdelave kalupov, raziskati polyuretanske materiale, pa tudi tržišče in njegove zahteve in potrebe po taki proizvodnji.

Zato je bilo izdelanih več vzorcev iz trde pene, med drugim tudi vrata za kuhinje, ohišja za televizijske aparate in okraski za pohištvo. Ko je bila proizvodnja iz trdih polyuretanskih mas osvojena do stopnje, ko bi lahko pričeli s proizvodnjo, je prišlo do spoznanja, da nimamo ustrezne tehnologije za oplemenitenje teh izdelkov, kjer bi jim dali dokončni videz in vrednost. Ker pa smo se odločili tudi za nove investicije, to je gradnjo nove tovarne ivernih plošč in nove žage ter skladišča surovin na Marofu, ni bilo za to ustreznih finančnih sredstev. Zato je nastalo tudi vprašanje, ali bi sploh nadaljevali z raziskavami proizvodnje iz polyuretanskih mas.

Strokovni organ, ki je razpravljal o tem vprašanju, je zavzel stališče, da nadaljujemo z raziskovalnim delom na področju izdelkov iz mehke pene, ki se lahko uporabljajo v tapetništvu, avtomobilski, motorni in drugi industriji. Ker je obvladovanje tehnologije izdelkov iz mehke pe-

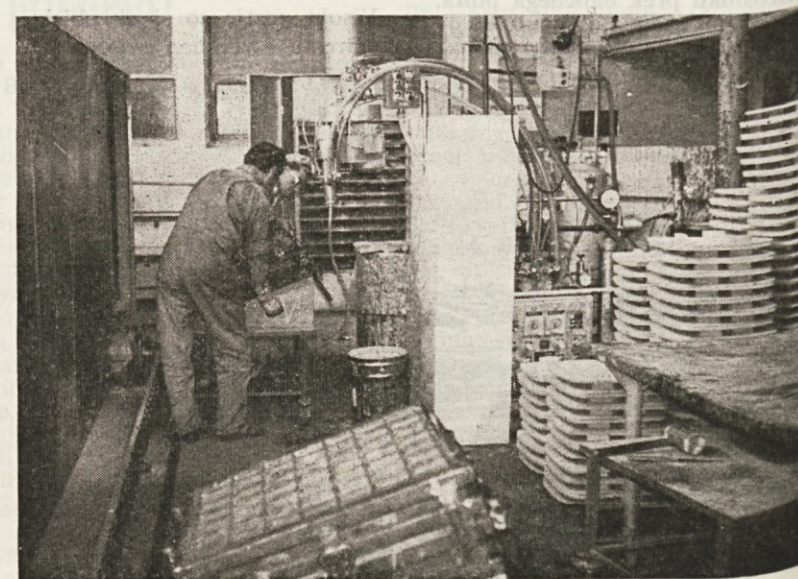
ne mnogo lažje kot iz trde pene, je bila ta zelo hitro osvojena in tako se je pričelo z vlivanjem prvih izdelkov — sedežev za stilsne stole za Novoles že v aprilu.

Med tem časom pa je delavski svet Tovarne ivernih plošč sklenil, da se proizvodnja prenese v Tovarno ivernih plošč, v proizvodno lopo, v kateri je bila opuščena proizvodnja azberest plošč. Z minimalnimi stroški smo priredili stavbo in izdelali ogrevalni kanal ter skladišče. Ko je bila izdelana prva količina izdelkov, 6000 sedežev za Novoles, smo prenesli stroj v nove prostore, kjer se je že začelo s proizvodnjo sedežev za stole L3 — L4 za Tovarno pohištva Martinjak.

V sedanjem oddelku bo zaposlenih enajst delavcev, in sicer predvsem ženska delovna sila. Proizvodnja bo organizirana v dveh izmenah. Letno vrednost proizvodnje planiramo v vrednosti 7.000.000 din ali 630.000 din na zaposlenega. Planiramo, da bo 10% ostanka čistega dohodka, kar je zelo lep rezultat, če upoštevamo, da bo dosežen s strojem, ki je bil nabavljen za raziskovalno dejavnost in z minimalnimi stroški, ki so bili vloženi v rekonstrukcijo oddelka, saj se bodo vrnila prej kot v enem letu. Iz tega je videti, da je bila odločitev delavskega sveta TOZD Tovarne ivernih plošč pravilna, saj je s tem pokazal, da gleda na prihodnost.

Zaposleni v Tovarni ivernih plošč gledajo optimistično v prihodnost, ker se pri njih razvija nova dejavnost, ki jim bo nudila tudi za vnaprej vsakdanji kos kruha, kot ga jim je stara tovarna.

J. Gornik

Novost v Brestovi proizvodnji: proizvodnja izdelkov iz poliuretana

NAŠI LJUDJE

»Pišem nerad, pripovedujem pa z zadovoljstvom, če me kdo vpraša o moji preteklosti in o spominih.« je dejal **France LUNKA**, rojen 1926 v Žerovnici, kjer tudi stanuje, zaposlen v TOZD TP Martinjak na delovnem mestu modelni mizar.

Ko sem ga prosil naj mi pove nekaj o svojem življenju, je pripovedoval:

»Že kot deček, star trinajst let, to je bilo še pred vojno, sem se zaposlil pri Premrovu v Martinjaku. Naša družina je štela osem članov, zaposlen pa je bil samo oče. Doma nismo imeli ničesar razen skromnega doma in nekaj njiv, kar pa je bilo vsekar premalo za preživljanje tako velike družine.

Ko se je začela vojna, sva z očetom že 1941. leta prenehala z delom pri Premrovu. Opravljal sem različna dela, predvsem pa sem delal pri kmetih, da sem se skromno preživljal.

Leta 1943, ob italijanski kapitulaciji, sem stopil v narodnoosvobodilni boj. Lahko trdim, da so bili zame težki trenutki in nič me ni sram povedati, da me je prvi učil rokovati s puško moj oče. Čas je seveda z naglico tekkel naprej in tudi jaz sem hitro obvladal vse partizanske veščine. Veselil sem se zmage nad fašiz-

mom, pa tega nisem mogel povsem doživeti. Jeseni leta 1944, ko sem bil v patroli kot borec Notranjskega odreda, so me iznenada na Radljevu ujeli domobranci. O grozotah, ki so jih počenjali nad menoj, lahko pričam moj nos, saj se še sedaj pozna velika brazgotina. Po večkratnih zaslišanjih sem bil prepeljan, tako kot ostali, v nemška taborišča in tam izstradan in izmučen dočakal zaželeno svobodo.

Takoj po vojni sem se leta 1946 spet zaposlil pri Premrovu v Martinjaku. Od leta 1947, ko je bila nacionalizacija, pa vse do danes sem nadaljeval pot v isti tovarni, v Tovarni pohoštva Martinjak.

Med svojo zaposlitvijo sem delal na različnih delovnih mestih. Skoraj ni bilo stroja, ki ga ne bi preizkusil in ob njem izpopolnjeval svoje znanje.

Ko sem ga prosil, naj pove kaj več o tem obdobju svojega življenja, je dejal:

»Najtežji časi so bili takrat, ko sem delal pri gatru, na prepihu, vlagi in mrazu; nešteto krat sem imel trde prste od mraza, da jih sploh čutil nisem. Še huje pa je bilo ne samo za mene, ampak za vse takrat zaposlene, ko nam je leta 1954 pogorela tovarna. O tem je bilo že veliko za-

pisanega in ne bi rad ponavljal. Omenil bi samo to, da ob združenih močeh, volji in zavesti ni stvari, ki je ne bi bilo mogoče obvladati.

Nikoli ne bom pozabil tudi našega prehoda od galanterijske proizvodnje (izdelave obešalnikov) na zahtevnejše izdelke, na izdelavo stolov in foteljev, posebno če pomislim, da smo začeli z ročno primitivno izdelavo.

Sedaj že vrsto let delam v modelni delavnici. Z delom sem še kar zadovoljen, je zaključil France s pripombo, da si želi samo zdravja, saj ga zadnja leta pogosto obiskuje bolezen, vsidra na iz preteklosti. Pripomnil je še, da želi, da bi tudi mlajši delavci s svojim prizadevanjem odpravili še tiste pomanjkljivosti, ki jih oni niso mogli.

I. Škrabec

MNENJA IN KRITIKA

PRED ZAČETKOM NOVE IZOBRAŽEVALNE SEZONE (ŠE ENKRAT)

Nekako z obžalovanjem ugotavljamo ob članku pod gornjim naslovom v prejšnji številki Brestovega obzornika, da pri nas ni čutili pravega zanimanja za študij na srednjih in poklicnih šolah. Potem pa še spodbudno povabilo za morebitne interese, naj se pozanimajo za ta način šolanja v kadrovske službi.

In res se zgodi, da greš tja po informacije. Predvsem zato, ker pričakuješ kakšno spodbudo kakršnokoli obliko pomoči s strani podjetja za čas šolanja. Tako je namreč pri mnogih podjetjih. Če kaj takega pričakuješ, lahko takoj odideš, morda rahlo razočaran, vsekakor pa prepričan, kako grdo si se motil. Rad bi se na primer vpisal na srednjo večerno šolo, ki je v Postojni, pa se ne moreš zaradi izmenskega dela. Dela samo v popoldanskem času ti ne morejo najti. Lahko si ga poiščeš sam, izven tega podjetja. Lahko se vpišeš v Ljubljani izredno na ustrezno šolo. Lahko? Da, toda ne pričakuj nikakršne oblike stimulacije in tudi o kakem študijskem dopustu ni govora.

Tak način šolanja pa si že okusil, plačal si šolnino, težko dobil dan rednega dopusta za opravljanje izpita, na predavanja težjih predmetov tako nisi mogel in si obupal. Brž te poučijo, da je izredno izobraževanje samo za SPOSOBNE, sploh pa imajo tu prednost (olajšave) tisti, ki že zasedajo mesta, za katera se zahteva določena izobrazba, ti pa te seveda še nimajo. Ugotovijo in te tudi prepričajo, da pač nisi dovolj odprte glave za izredno šolanje, na redno večerno pa ne moreš zaradi že prej omenjene narave svojega dela. Brest ti sicer ne povzroča nobenih težav in seveda se načelno lahko vpišeš na Sorbono ali na Harvard, tudi redno, samo da si vsak dan na svojem delovnem mestu. Lahko tudi izbiraš ali vse življenje preživiš na istem mestu, ker naj bi ti bilo to tako usojeno ali da greš štiri, osem ali deset let dopolne pometa celo, popoldne in zvečer pa v šolske klopi.

Ob takem načinu dajanja nasvetov in pomoči o izobraževanju svojih zaposlenih nikar še ne pričakujmo pretiranega navala na šolanje na omenjenih šolah. F. Mulec

IN ŠE ODGOVOR

Sama ugotovitev v gornjem stavku, da za srednje in poklicne šole ni pravega zanimanja, je

očitno preskopa, zato jo skušamo sedaj dopolniti.

V mislih smo imeli ugotovitev, da morda podjetje premalo skrbi za kader s srednješolsko izobrazbo — posebno še poklicnih šol. Tako je Poklicna lesna šola v Škofji Loki odprla tudi izredni študij za mizarje. Študij je organiziran dopisno. Iz posameznih predmetov pa hodi kandidat opravljati izpite v Škofjo Loko.

Gornjo ugotovitev, da nam manjka tudi delavcev poklicnih šol, podkrepimo lahko še s strukturo zaposlenih. Pri tem vidimo, da primanjkuje kadrov z visoko in višjo šolo, zagotovljenih bodisi s študenti ali izrednimi študenti. Torej, če bodo vsi ti kadri prišli, bomo imeli zaposljen vrh, temeljev pa ne bo in se nam takšna struktura lahko zruši.

Trditev, da se pri izbiri in odobritvi ugodnosti, ki jih podjetje daje izrednemu študentu, upošteva le umska sposobnost, ne vzdrži, saj le-te nimamo. Zeleli pa bi pri taki izbiri imeti tudi ta podatek. Uspeh pred leti dokončane šole ne pomeni mnogo, več nam povedo prizadevnost pri delu in uspehi na delovnem mestu. Korrelacija med delom in učenjem pa je precejšnja.

Zelimo, da bi čimveč zaposlenih pridobilo ustrezno izobrazbo. Žal smo morali letos marsikoga zavrniti zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.

F. Turšič

Nova restavracija v TLI Stari trg

V nekdanji zgradbi zabojarne smo preuredili prostore za novo delavsko restavracijo. Tako bo v bližnji prihodnosti začela obratovati tudi pri nas lepo urejena in prostorna restavracija.

Delavska restavracija ima trenutno 228 abonentov in se v sedanjih pogojih vrstimo na malico v treh izmenah. V novih prostorih pa bo lahko malicalo 160 delavcev hkrati.

Nešteto kritičnih besed je bilo že izrečenih na račun utesnjenih prostorov in ostalih pomanjkljivosti v dosedanjih pogojih, kar pa bo v splošno korist abonentov v najbližji prihodnosti urejeno.

M. Šepec

Pravnik odgovarja

Vprašanje:

Pisali ste že o povrnitvi stroškov za prevoz na delo in z dela. Vendar me zanima še, ali mi pripada povračilo stroškov za prevoze na delo in z dela, ker se vozim z lastnim osebnim avtomobilom?

Odgovor:

Glede na različne primere v zvezi z omenjenimi prevozi se je na podlagi 12. člena 7. priloge sporazuma o oblikovanju dohodka ter o delitvi dohodka in osebnih dohodkov izoblikovala v delovni organizaciji naslednja praksa:

Samo, kjer ni javnih prevoznih sredstev (avtobus, vlak) v kraj, kjer delavec biva, lanko uporablja lastno prevozno sredstvo (na primer osebni avtomobil), vendar se tak prevoz obračuna primerjalno po ceni avtobusa, ki velja na enaki oziroma podobni relaciji. Kadar tako obračunani stroški presegajo 10 odstotkov planiranega kalkulativnega osebnega dohodka, je delavec upravičen do regresa, ki pokriva stroške nad tem zneskom. Letos znaša 10 odstotkov planiranega kalkulativnega osebnega dohodka 134,50 din, kar pomeni, da delovna organizacija krije stroške prevoza, ki presegajo to vsoto.

VPRAŠANJE: Ali se sme delavcu, ki je neopravičeno izostal z dela — recimo en dan — zmanjšati osebni dohodek pri mesečnem obračunu kljub temu, da so denarne kazni prepovedane?

ODGOVOR: V omenjenem primeru ne gre za kazni, zato je tak ukrep upravičen. Gre v bistvu za to, da delovna skupnost ne izplača dela, ki ni bilo opravljeno. Odgovor je s tem izčrpan, vendar ne bo odveč, če si ob tej priložnosti ogledamo, kaj prinaša novega republiški zakon o

medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu na področju disciplinskih ukrepov. Da bi bilo razumevanje razlike lažje, naj zapišem, da so bili doslej z zakonom določeni naslednji ukrepi: opomin, javni opomin, zadnji javni opomin in izključitev iz delovne skupnosti.

Novi zakon pa določa, da se smejo zaradi kršitve obveznosti izreči delavcu naslednji ukrepi:

- opomin,
- javni opomin,
- začasna razporeditev delavca na drugo delovno mesto, za katero se zahteva ista ali neposredno nižja stopnja strokovne izobrazbe določenega poklica oziroma smeri ali stroke, največ za dobo enega leta,
- odstavitev delavca z vodilnega delovnega mesta,
- prenehanje lastnosti delavca v združenem delu zaradi takšne kršitve obveznosti, s katero huje krši skupne interese drugih delavcev ali temeljne organizacije.

Novi zakon je v tem pogledu videti bolj življenjski. V primerjavi s prejšnjim, ki je vse do zadnjega ukrepa — izključitev — predvideval le opomine, ki so za mnoge bili neprijetni. a vendarle papirnati bav-bav, skuša prestopnike opozoriti in jih s stopnjevanjem neprijetnosti pripraviti do resnega obravnavanja delovnih dolžnosti. Kljub na videz hujšim ukrepom gre v bistvu za bolj proučen pristop do kršiteljev. Da je to res, nam potrjuje tudi novost istega zakona, po kateri lahko delavci v temeljni organizaciji izrečejo ukrep »prenehanje lastnosti delavca« tudi pogojno tako, da se odloži izvršitev izrečenega ukrepa za čas, ki ne sme biti daljši od enega leta s pogojem, da se ta ukrep ne bo izvršil, če delavec v tem času ne stori nove kršitve obveznosti.

Z. Zabukovec

PRESKRBA Z OZIMNICO

Kakor že nekaj let zapored, se je Brest tudi letos odločil za preskrbo ozimnice svojim delavcem. Namen celotne organizacije je oskrbeti ozimnico po dostopnih cenah. Zato se je organizacija družbene prehrane v sodelovanju s sindikatom odločila za nabavo ozimnice od neposrednih proizvajalcev.

Tako smo že nabavili in prodali delavcem okrog 30 ton kvalitetnega krompirja po ceni: igor po 1,35 din za kilogram, cvetnik po 1,45 din za kilogram. Te količine krompirja smo kupili pri KZ Sloga v Kranju. Nabaviti pa moramo še krompir za potrebe obratov družbene prehrane v Cerknici in v Starem trgu. Tudi te količine dobavljamo neposredno od proizvajalcev iz Most pri Kranju.

Poleg krompirja smo nabavili tudi jabolka, prav tako od neposrednih proizvajalcev iz Hmezada v Celju in obrata Merosan v Petrovčah. Kupili smo le kvalitetna zimska jabolka najbolj

znanih sort po ceni 3.20 in 3.25 din za kilogram pri proizvajalcu.

K tej ceni smo prišteli še stroške, kot so prevoz, stroški za razkladanje in za prodajo. Skupna cena je torej 3.40 din za kilogram.

S cenami do sedaj nabavljenih ozimnic so bili odjemalci v glavnem zadovoljni. Vendar smo slišali pripombe, da je cena jabolk previsoka. V trgovini so prodajali določeno količino jabolk po 2.80 din za kilogram. Verjetno je bila nekaterim kupcem premalo znana razlika v ceni glede na kvaliteto in vrsto jabolk.

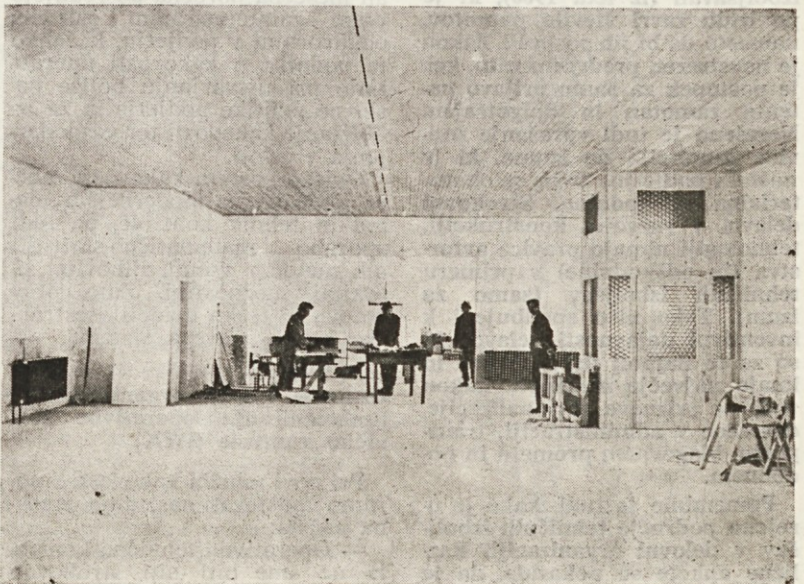
V načrtu imamo še nabavo drugih ozimnic, kot so čebula, zelje, fižol in že znane Eta — pakete.

Mislimo, da je tako preskrbovanje ozimnice našim delovnim ljudem potrebno, saj jim prihranimo predvsem čas, ko bi sami tekali od trgovine do zasebnikov, da bi si nakupili potrebno sadje in zelenjavo za zimo.

J. Urbas

Na posebni svečanosti so dobili ključe stanovalci prvih stanovanj iz solidarnostnega sklada

O INVENTIVNI DEJAVNOSTI

ZIVIMO V ČASU HITREGA TEHNIČNEGA RAZVOJA, TAKO DA SE NE ZAVEDAMO POVSEM, KAKO HITRO SE SPREMENJAJO NAČINI IZDELAVE IN IZDELAVNI MATERIAL. V INDUSTRIJI POHIŠTVA NA PRIMER SMO DOZIVELI REVOLUCIONARNO SPREMEMBO Z IZNAJDBO IVERNE PLOŠČE IN S TEM TUDI SPREMEMBO TEHNOLOGIJE. VEDNO LAHKO PRIČAKUJEMO NOVE POMEMBNE DOSEŽKE, KAJTI ZNANOST, TEHNIKA IN TEHNOLOGIJA SE NEZADRŽNO RAZVIJAJO.

Pogosto pa bi lahko konkretno delo ali proizvodni potek izpeljali bolj preprosto, kvalitetno ali bolje izkoristili naše zmogljivosti. Za doseganje najbolj ekonomičnega delovnega poteka se morajo zavzeti vsi delavci v organizaciji in v ta namen vložiti vse svoje sposobnosti. Samo izpolnjevanje določene naloge ni dovolj, temveč moramo nenehno ustvarjalno iskati možnosti, da delo poenostavimo in si prizadevati za gospodarnejši delovni potek. Ta dodatna obremenitev pa mora biti materialno stimulirana, organizirana in tudi ustrezno moralno podprta.

Vse novosti, tehnične izboljšave, organizacijske izboljšave, iskanje novih tržišč ali cenejšega materiala in podobno označujemo s pojmom INVENTIVNA DEJAVNOST (inventiven = domisel, iznajdljiv).

Oblike inventivne dejavnosti so:

- izum,
- inovacija,
- racionalizacija,
- iniciativni predlog.

IZUM je popolnoma nova tehnološka iznajdba, s katero se reši posamezno tehnično vprašanje in se lahko patentira, kar pomeni pravico do določenega denarnega nadomestila za izkoriščanje izuma tudi v drugih tovarnah doma ali na tujem.

INOVACIJA (novotarija) je tuda, kadar se vpelje nova metoda v proizvodnji, novo delovno sredstvo, osvojijo nova tržišča, pridobi nov vir surovin ali kaj podobnega.

RACIONALIZACIJA (racio — razum) obsega tehnične izboljšave, tehnične rešitve z uporabo znanih sredstev in postopkov. To so vsi ukrepi, ki povečujejo storilnost dela, kvaliteto, varnost pri delu, ali zmanjšujejo stroške (na primer prihranek pri materialu). Sem spadajo tudi vse izboljšave na področju administracije, planiranje, knjigovodstvo in različni organizacijski ukrepi.

INICIATIVNI predlogi so predlogi izboljšav, ki niso povsem izoblikovane, ali pa kakšne manjše izboljšave.

Stopnja inventivne dejavnosti v posamezni državi merimo s številom prijavljenih patentov na milijon prebivalcev. Podatki kažejo, da ima Jugoslavija zelo malo novih patentov in da so pred nami celo manj razvite države. Zaskrbljujoče v naši državi je tudi to, da je večina prijavljenih patentov rezultat dela posameznikov in ne rezultat namensko organiziranega skupinskega dela v institutih ali tovarnah, kot je vse več primerov v razvitejših državah.

Vzrok za takšno stanje je tudi zakon o patentih in tehničnih izboljšavah (iz leta 1960), ki je po izidu zavrl številno patentov, namesto, da bi jih pospešil. Zakon je neustrezen predvsem zato, ker je postopek za samo prijavo patenta zamotan in dolgotrajen. Nerešeno je tudi vprašanje pravice izumitelja do izuma, ki je nastal v podjetju, in na sploh materialna odškodnina. Strokovni delavci v razvoju, konstrukciji, tehnologiji nimajo pravice avtorstva (in odškodnine) v primeru tehničnih izboljšav (samo za izum). Tako niso spodbujeni in imajo največje možnosti. Zakon tudi ne priznava racionalizacije, dosežene v administraciji, transportu, blagovnem prometu in podobnem.

Pomembno je tudi, kako je urejeno področje tehničnih izboljšav v delovni organizaciji. Različne ankete so pokazale, da je

tudi tukaj stanje porazno. Redka so podjetja, kjer imajo primerno organizirano in spodbujeno takšno dejavnost. Takšno podjetje je na primer Železarna — Jesenice, kjer beležijo vrsto tehničnih izboljšav in celo izumov. Povsem drugače je to organizirano v razvitih državah, kjer se lahko sklepa (po objavljenih podatkih), da je dajanje vsaj iniciativnih predlogov zajelo večino delavcev v podjetjih.

Kot posebnost bi omenil Japonsko, ki je bila znana po kupovanju in posnemanju tehničnih rešitev, vendar so inventivno

Kontrola kvalitete

Nadaljevanje iz prejšnje številke
**NOVA ORGANIZACIJA
KONTROLNE SLUŽBE
V TOVARNI POHIŠTVA BREST**

Ob pogledu na predlog nove organizacijske sheme se bo verjetno marsikdo vprašal, zakaj je potrebna nova organizacija kontrolne službe ali po novem, operativne tehnične kontrole, zakaj spremembe in kaj pravzaprav pomeni. Zato bom skušal na kratko in čimbolj razumljivo opisati njeno funkcijo.

Kontrolna služba je bila v naši temeljni organizaciji že do sedaj (prav tako tudi v ostalih temeljnih organizacijah Bresta), vendar je bila tehnično in organizacijsko nepopolna.

1. OSNOVE (novega) SISTEMA KAKOVOSTI:

Temeljni pogoj tega sistema je definicija postopka oziroma tehnološko-tehnološka dokumentacija (tehnološki postopki, nabavne in prodajne pogodbe, programiranje in definiranje poslovanja). Na osnovi te tehnološko-tehnološke dokumentacije se nato v službi operativne tehnične kontrole (OTK) pripravi program oziroma tehnologija dela kontrole in spremljanja kakovosti.

Bistvo programa kontrole kvalitete je: kje, kdaj, kaj, s čim in kako kontrolirati; sistem vzorčenja; sistem informacij in organizacija dela. Po izdelanem programu sledi sama kontrola in spremljanje kakovosti, ki poteka v vhodni kontroli (VK), tekoči kontroli (TK) postopka spremljanja dela avtokontrolorjev ter ocenjevanje njihove uspešnosti in točnosti dela v medfazni ali prevzemni kontroli (PK), končni kontroli (KK) in kontroli sredstev za delo (kontrola orodij, strojev in delovnih naprav).

S pomočjo definirane sistema informacij se ti podatki o kakovosti zberejo in obdelajo, analizirajo in dopolnijo ter v končni obliki kot dnevna, tedenska ali mesečna poročila posredujejo vsem zainteresiranim oziroma odgovornim v podjetju, ki lahko te podatke o kakovosti uporabljajo pri ustvarjanju boljše poslovne politike podjetja in za izboljšanje kakovosti ter gospodarjenja v celoti.

Opisani sistem kakovosti zahteva uporabo najmodernejših metod in tehnik kontrole, pa tudi uporabo matematično-statističnih metod z vsemi njihovimi širokimi možnostmi. Zato prav gotovo ni težko uvideti vsestranske koristi novega sistema.

Osnovna načela organizacije in funkcioniranja operativne tehnične kontrole (OTK)

Pri novi »službi kakovosti« moramo upoštevati naslednja osnovna načela:

— Operativna tehnična kontrola ne sme biti niti strokovno

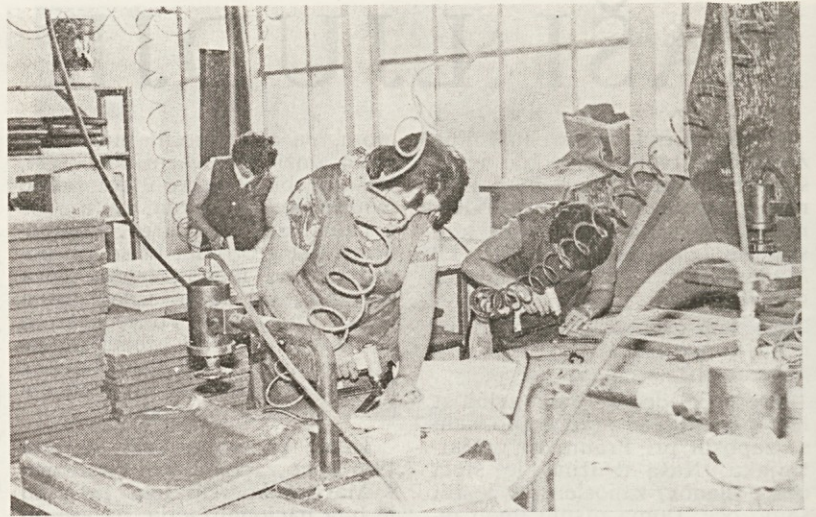
dejavnost spodbujali v takem obsegu, da je zajela celotno prebivalstvo in so celo otroci prišli do nekaterih izumov.

V našem podjetju je v veljavi pravilnik o nagrajevanju tehničnih izboljšav in mu je osnova že omenjeni zakon o patentih, tako da ne ustreza in je tudi pomanjkljiv.

V tem času smo imeli prijavljenih več tehničnih izboljšav, ki pa so bile največkrat rezultat trenutnega zanimanja posameznika.

Samoupravni sporazum o združitvi predvideva tudi nov pravilnik za pospeševanje tehničnih in drugih izboljšav. Vzporedno s tem pravilnikom bi bilo potrebno organizirano spodbuditi inventivno dejavnost, tako bi bila organizirana akcija, ki bi zainteresirala zaposlene za tako dejavnost.

M. Geršak

Iz TOZD TP Martinjak

Cepljenje proti gripi

Ze zopet se bližamo tistemu delu leta, ko se pojavlja vse več prehladnih obolenj in tudi gripe.

Ker pa skoraj ne mine leto, ko na tem mestu ne bi nekaj zapisali o cepljenju proti gripi, naj vas letos samo informativno seznanim, zakaj znova »ročljamo« s cepljenjem proti gripi. Le-to se je namreč iz časa, ko je bilo še skoraj obvezno, pa do lani več kot trikrat zmanjšalo, vsaj za BREST to velja!

In kaj je temu vzrok? Reakcij po cepljenju ni bilo toliko, saj smo že nekaj let cepili z mrtvo vakcino. Morda je nekaj resnice tudi v tem, da so bolezenski znaki gripe, posebno njene komplikacije, na moč podobne — vsaj za laika — znakom drugih banalnih prehladnih obolenj. Marsikdo namreč šteje že navaden prehlad za gripo in ima cepljenje proti gripi za neuspešno, če zbolijo za »prehladom«. Tudi to je morda vzrok, zakaj število cepljenih proti gripi — verjetno tudi sam akt cepljenja — vedno bolj upada, da se uspeh tega cepljenja ne vidi tako kot na primer pri cepljenju proti črnim kozam, kjer se po določenem času pokaže, kdo je in kdo ni pridobil odpornosti proti cepljeni bolezni.

Kljub vsemu prej omenjenemu pa bi morali težiti za čim bolj množičnim cepljenjem ljudi. obratnem primeru bi namreč imeli več potencialnih možnosti za obolenje od gripe kot pa sicer. In morda je prav to, poleg že omenjene zaščite z določenim sojem, največja zasluga cepljenja. Če namreč pogledamo nekatere, ki so se redno in množično cepili proti gripi, je bilo teh obolenj manj v nasprotju z onimi, kjer so bili slabo »precepljeni« ali pa sploh niso bili cepljeni.

Trenutno še nimamo podatkov, ki bi govorili o epidemiji gripe v Evropi. Kljub temu pa ne smemo čakati, da do epidemije pride, in se moramo že poprej varovati s cepljenjem. Predvidevamo — če ni prišlo do epidemije — da bi bila najbrž povzročena s tipom A₂ Port Chulmers, če pa epidemije ne bi povzročil prej omenjeni soj, je pričakovati epidemijo gripe s tipom B Hong Kong.

Zato sedaj — kot je bilo to tudi že vsa prejšnja leta — pozivam vse v tovarni, da se v čim večjem številu prijavijo za cepljenje proti gripi. Z množičnim cepljenjem bomo zavrl širjenje gripe v kolektivih, kjer bo cepljenje opravljeno.

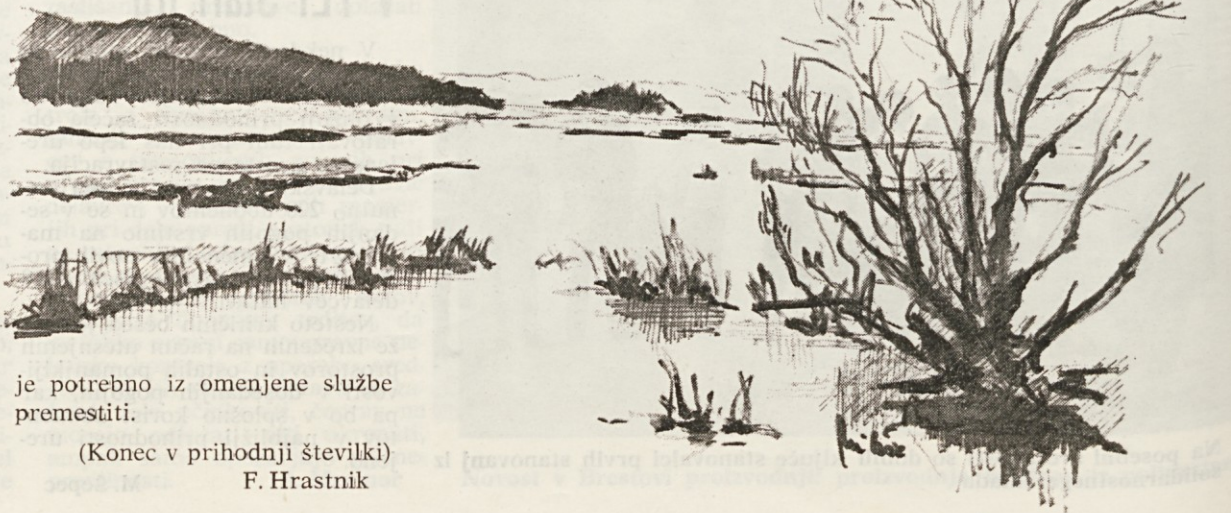
dr. A. Šmalc

BREST — SOPOKROVITELJ MEDNARODNEGA EXLIBRIS KONGRESA

Brestov obzornik je že poročal o velikem uspehu akcije za izdelavo otroških ekslibrisov, katere pokroviteljica je bila Industrija pohištva Brest. Razstava najbolj uspešnih otroških ekslibrisov je bila vključena tudi v program 15. mednarodnega ekslibris kongresa, ki je bil od 19. do 22. septembra na Bledu. Na ekskurziji v Ljubljano so udeleženci kongresa obiskali tudi Narodno in univerzitetno knjižnico, kjer je bila zelo lepo pripravljena razstava otroških ekslibrisov. Ker je bil Brest pokrovitelj te akcije, je s tem postal tudi eden izmed sopokroviteljev mednarodnega ekslibris kongresa.

Zbrani ekslibristi iz vseh evropskih dežel in iz Kanade so bili izredno presenečeni nad otroškimi ekslibrisi, saj kaj takega niso pričakovali. Na plenarni kongresni seji, na kateri so bili delegati ekslibris društev, so sklenili, naj se akcija za izdelavo otroških ekslibrisov izpelje še po drugih državah — postane naj torej mednarodna. Uspeh domače akcije za otroški ekslibris je torej prestopil meje in gre po vsej Evropi. Na ta uspeh so še posebej lahko ponosni člani delovne skupnosti Bresta, ki je akcijo sploh omogočila v takšni obliki, kot je bila potem izpeljana.

R. Pavlovac

je potrebno iz omenjene službe premestiti.

(Konec v prihodnji številki)
F. Hrastnik

Slavnostna seja občinske skupščine

BRESTOVI ŠPORTNIKI DOBILI PRIZNANJE ZA VZTRAJNO DELO IN USPEHE

19. oktobra je bila v Brestovi restavraciji slavnostna seja skupščine občine Cerkljica. Poleg delegatov skupščine in predsednikov njenih organov ter predstavnikov javnega življenja so bili na seji preživeli borci napada na Lož, ki je bil 19. oktobra 1941. leta in še drugi povabljeni. Posebna delegacija je položila med sejo venec k spomeniku padlih borcev v Cerkljici in s tem v imenu vseh občanov počastila spomin na junaška dejanja vseh, ki so padli za svobodo.

činska skupščina ob svojem prazniku za vidne dosežke širšega pomena, ki imajo svojo podlago v dolgoletnejših prizadevanjih, objavil letošnje dobitnike in obrazložil razloge za tako odločitev. Priznanja so prejeli:

— delovna organizacija Kovi-noplastika Lož n. sol. o. — za gospodarska prizadevanja, zlasti še pri odpiranju novih delovnih mest na manj razvitih področjih,

— odbor za šport in rekreacijo pri sindikatu BRESTA — za organizirano in vztrajno delo na področju delavskega športa, katerega rezultati so štirikratne zaporedne zmage na republiških

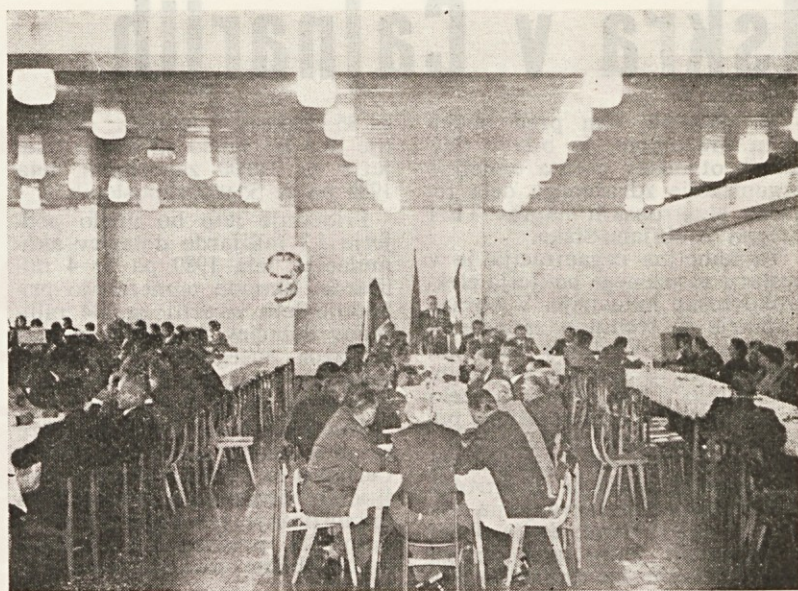
sindikálnih športnih igrah delavcev lesne industrije (LESARIJADAH),

— združenje rezervnih vojaških starešin — za uspešno organizacijsko delo na svojem področju, ki je prišlo do izraza zlasti ob združenju vaji »Jesen 74«.

Cerkljiška godba na pihala je s krajšim, a kvalitetnim koncertom pod vodstvom dirigenta Lavriča poudarila slovesnost seje in poskrbela za primeren zaključek.

Po kosilu so si udeleženci ogledali v Salonu pohoštva BRESTA likovno razstavo dveh znanih partizanskih zdravstvenih delavcev, in sicer zdravničke Danice Bem in zdravnika Aleksandra Gala-Petra.

Z. Zabukovec

Slavnostna seja občinske skupščine

Nova organiziranost mladih

Od 2. do 4. oktobra je bil v Moravcih pri Murski Soboti 9. kongres Zveze socialistične mladine Slovenije. Na kongresu se je zbralo 480 delegatov in 209 gostov. Med delegati je bilo 351 mladih komunistov. Več kot polovico delegatov je bila iz vrst mladih delavcev, zastopani pa so bili tudi študentje in dijaki, mladi kmetovalci, mladi iz JLA in iz drugih specializiranih organizacij.

Svet likov in barv

RAZSTAVA SLIKARSKIH DEL TOMAŽA GOSTINČARJA

24. oktobra 1974 je bila v Brestovem Salonu odprta razstava slik Tomaža Gostinčarja iz Ljubljane.

Razstavo je odprl pisatelj Tomo Rebolj, ki je na kratko orisal tudi umetnikovo življenje in delo. Po uvodni predstavitvi je bil dokaj zanimiv kulturni program, za katerega je poskrbel avtor sam. V njem so sodelovali tretet glasbenikov simfoničnega orkestra RTV Ljubljana z glasbo skladatelja Franceta Lampreta in recitatorja z deli Polone Gostinčarjeve in Marjana Stančerja.

Z zanimanjem smo si ogledovali razstavljenе slike. Vsak si je ustvaril svoje lastno mnenje o delu, v katero je umetnik prenesel trenutke svojega življenja, svojih hotenj, čustev in ne nazadnje tudi tisto resnico, brez katere ne more pri ustvarjanju. Vsak si lahko postavlja nešteto vprašanj, na katera pa lahko odgovori le avtor sam, ki je svojevrstno zapolnil omenjen košček slikarskega platna. Našel je svoj lastni izraz, izraz, ki ga ni mogel do-

biti niti od profesorjev niti mu ga ni mogla dati knjiga. To je izraz, ki izvira iz njega samega.

Ko gledamo slike, se ne zavedamo, da so nekatere izmed njih nastajale v nemogočih pogojih. Takrat, ko je imel slikar samo še čopič, barve in svoj ustvarjalni jaz. Njegove slike so mu kruh, saj živi izrecno le od slikanja.

Sam slikar pove o sebi:

»Slikati sem začel že pri svojih dvanajstih letih, kajti mnoge stvari sem hotel za vedno ohraniti na platnu in s tem posredno v sebi. Nihče me ni silil k čopiču in k barvam, sam sem si odprl pot v svet ustvarjanja, ker sem čutil, da se edino pri slikanju resnično sprostim in izpovem hotenje, ki je naraščalo v meni, dokler nisem segel po čopiču in ga prenesel na platno.

S svojimi deli sem počasi napredoval, vedno sam, brez vpliva drugih. Zato sem se včasih zbal, da moje delo ne bi bilo povsem sprejemljivo. Vendar sem bil prijetno presenečen, ko sem videl, da so bile vse moje dotedanje razstave dobro obiskane in da so ljudje sprejeli tudi moje delo kot delo slikarja.

Če sam ocenim odnos ljudi do mojega dela, sodim, da gledajo nanj preveč optično, ne dojamajo v popolnosti mojih misli, prenesenih na platno. Moja misel pa je — osebna izpoved, ljudje sami. Veliko portretiram, kajti to je najzahtevnejši del ustvarjanja. Podati hočem izraz posameznika. To je najbolj značilni del slikarstva, najbolj neposredno soočanje z ljudmi. Sicer pa so motivi mojih slik vse, kar me impresionira.«

Tomaž Gostinčar je živahen, sproščen sogovornik. Ne moti ga, če nekatere njegove stvaritve ljudem niso povsem razumljive. Nasprotno — pravi, da je to znamenje, da se je le povzpел nad poprečno vsakdanost. Pravi še, da bi lahko Slovenci več ustvarjali na kulturnih brazdeh, saj smo dovolj ustvarjalni ni samo iniciativni, a morda, kar zadeva kulturo, preveč lagodni — da ne rečemo, leni.

Zamislimo se malo ob tem in če ne bomo delovali aktivno, vsaj spremljajmo naše umetnike, ki se potrudijo s svojimi deli do nas v Cerkljici.

A. Purkart

Prvi dan je bilo plenarno zasedanje, na katerem sta imela uvodno besedo predsednik ZSMS Ljubo Jasnič in predsednik CK ZKS France Popit. Kongres je soglasno sprejel poročilo o delu med 8. in 9. kongresom.

Drugi dan je delo potekalo po posameznih komisijah.

Komisija za družbeno ekonomske odnose, kmetijstvo in socialno politiko je razpravljala z naslednjimi vprašanji:

— odnos do rudarstva in načrtnost razvoja rudarstva,

— stanovanjska problematika,

— problematika nerazvitih področij (prepočasno uresničevanje nalog v kmetijstvu, kjer mladina še danes nima prave perspektive),

— socialna varnost kmetov in upoštevanje njihovega minulega dela,

— osnesnaževanje okolja,

— vključevanje invalidne mladine v proizvodno delo (načelo humanosti).

Komisija za vzgojo in izobraževanje, idejno politično delo ter kulturo se je zavzemala:

— za hitrejšo reformo vzgojno izobraževalnega sistema, za načrtnejše vodenje kadrovske politike, za boljši gnotni položaj vzgojno izobraževalnih ustanov, za gradnjo šolskih in kulturnih objektov in podobno;

— za razvijanje samoupravnih odnosov v šolah (kjer naj bi bil učencem resnično subjekt učno-vzgojnega procesa).

Komisija za organiziranost in razvoj, statut, kadrovske politiko in mednarodno dejavnost je razpravljala:

— o problemih in delovnih izkušnjah pri uvajanju nove organiziranosti slovenske mladine,

— o sodelovanju z družbenopolitičnimi organizacijami, o težavah, ki nastajajo pri delovanju aktivov mladih delavcev in njihovi vlogi v temeljnih organizacijah, o načinu povezovanja študentov v novi organizaciji in o statutu.

Komisija za krajevne skupnosti, specializirane organizacije in JLA je razpravljala:

— o kolektivnem članstvu specializiranih organizacij (notranja organiziranost le-teh mora sloveti na samoupravnih načelih),

— o mladinskem turizmu,

— o pripravljanju večjih mladinskih delovnih akcij (nerazvita področja),

— o vključevanju v koncept SLO ter o tesnejši povezavi z vrstniki v JLA.

Tretji dan so delegati sprejeli resolucijo in akcijski program do leta 1976. Izvolili so tudi konferenco ZSMS in predsedstvo RK ZSMS ter za predsednika Ljuba Jasniča in za sekretarja Zdenka Malija.

Mladi, doslej organizirani v različnih organizacijah, so se zavestno združili v enotno organizacijo ZSMS.

S sprejemom resolucij in akcijskega programa so se odprle široke možnosti dejavnosti, tako

da se bo po svojih željah in interesih lahko vključeval v delo vsak mladinec. Se posebno velik poudarek pa je bil dan dejavnosti v osnovnih organizacijah mladih delavcev, dejavnosti mladih v krajevnih skupnostih in specializiranih enotah.

Delavska mladina bo organizirana v temeljnih organizacijah in povezana z delom sindikalnih organizacij in Zvezo komunistov. V konferencah mladih delavcev na občinski ravni bo imela v novi organiziranosti glavno vlogo, idejno akcijsko jedro nove organizacije pa bo predstavljalo delo mladih komunistov, ki delujejo v ZSMS.

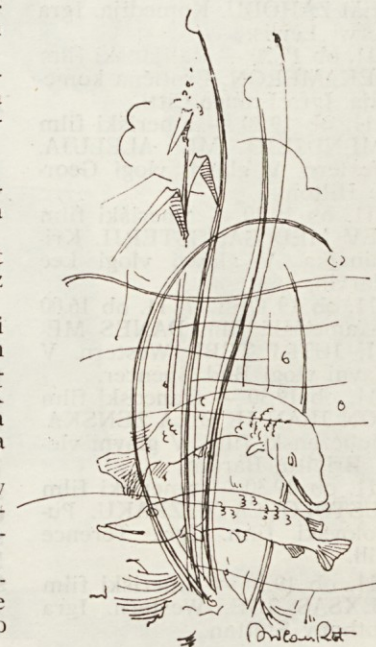
V ZSMS bodo mladi delavci uveljavljali delegatske odnose (odpravo dosedanjih slabosti — forumskega dela in odtujevanja vodstva od želja in hotenj mladih).

V temeljnih organizacijah, krajevnih skupnostih in šolah vseh stopenj bo sedaj mladina enotno organizirana v osnovno organizacijo ZSMS. V organizacijo se vstopa prostovoljno.

»Ob svojem kongresu ti obljubljam, da se bomo z učenjem in delom enotno in združeni v ZSMS skupaj z ZKJ in vsemi naprednimi silami v naši družbi brezkompromisno borili za ohranitev in razvijanje velikih pridobitev NOB in revolucije, da bomo razvijali in utrjevali našo samoupravno socialistično skupnost bratskih narodov in narodnosti in si prizadevali, da pod vodstvom ZK s teboj na čelu dosežemo dokončno prevlado delavskega razreda in vseh delovnih ljudi v našem družbenem življenju.

Dragi tovariš TITO! Vsi mladi v Sloveniji si želimo, da bi nas še dolgo vodila tvoja revolucionarna zavzetost, modrost in mladostna svežina.«

D. Modic in I. Likar

Veliko odličje Brestovim športnikom: podelitev priznanja »19. oktober«

Uvodne in pozdravne besede je izrekel Franc Vavželj, predsednik družbenopolitičnega zbora. Slavnostni govor pa je imel predsednik skupščine Slavko Tornič. V njem je opozoril na napore, ki so jih v preteklem letu vlagali občani za napredek svojih krajev in občine kot celote. Izrazil je tudi zadovoljstvo, da je vojaška vaja »Jesen 74« pokazala, da smo občani enotnih misli in odločnih dejanj, kar je nedvomno velikega pomena, če v teh nemirnih časih pride do kakršnekoli agresije. Ob koncu je čestital vsem prisotnim in vsem ostalim občanom ob občinskem prazniku in jim zaželel še več prihodnjih uspehov.

V nadaljevanju se je predsednik komisije za dodeljevanje priznanj 19. oktober, posebnih priznanj, ki jih podeljuje ob-

Kulturni program ob razstavi Tomaža Gostinčarja

Iskra v Cajnarjih

18. oktobra, dan pred občinskim praznikom, je bila v Cajnarjih otvoritev obrata temeljne organizacije združenega dela tovarne elektronskih naprav TEN Stegno Ljubljana-Siška.

Ta temeljna organizacija je v sestavi združenega podjetja elektrokovinske industrije. V obratu Cajnarje je trenutno zaposlenih 20 delavcev. V dokaj udobnih, sicer malce utesnjenih prostorih, sestavljajo v tem obratu po zelo dobro izdelanem tehnološkem postopku ojačevalce za Diktafon.

Tovariš LOGAR, predsednik Združenega podjetja Elektrokovinske industrije Iskra, je na svečani otvoritvi dejal, da je obrat v Cajnarjih jedro prihodnjega razvoja Iskre na področju Notranjske. Iskra je razširjena kar na 20 občin Slovenije, če pa pri tem upoštevamo še podjetje Gorenje, ki se je v zadnjem času integriralo z Iskro, pa se to podjetje razširja kar na 36 občin.

V Združenem podjetju elektroindustrije je trenutno zaposlenih 36.000 delavcev in je doseglo najvišjo stopnjo integracije.

Je zelo uspešno usmerjeno na izvoz, saj trenutno izvažata kar za 50 milijonov dolarjev letno, s tovarno Gorenje skupaj pa izvažata

za 85 milijonov dolarjev. Prihodnje leto bo imelo združeno podjetje že 41.000 zaposlenih, leta 1980 pa že 55.000 zaposlenih.

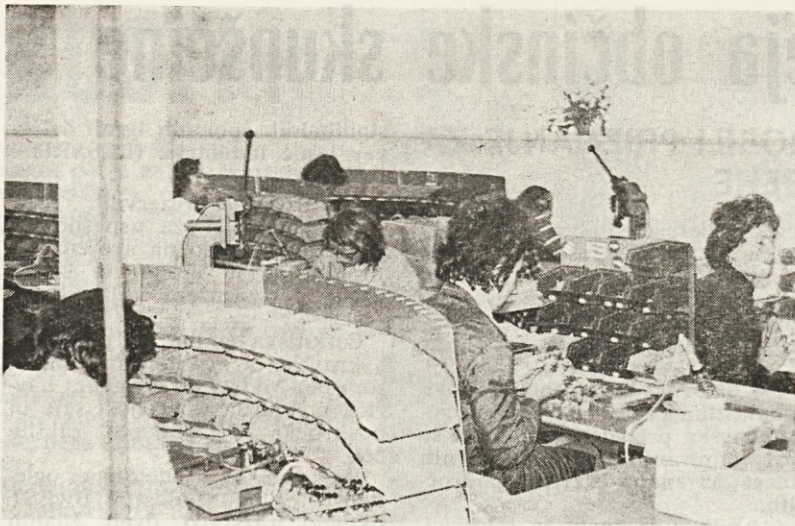
Prihodnje leto bo imelo podjetje 1,3 milijarde dolarjev akumulacije, leta 1980 pa že 4 milijarde. Skupno nameravajo prihodnje leto izvoziti za 144 milijonov dolarjev, leta 1980 pa naj bi izvoz dosegel 520 milijonov dolarjev, uvoz pa bi bil za 100 milijonov dolarjev manjši.

Predstavnikom podjetja Iskre se je v imenu skupščine občine Cerknica in v imenu družbenopolitičnih organizacij zahvalil za organiziranje vzornega obrata v Cajnarjih predsednik izvršnega sveta občine tovariš Janez Pačič.

V pogovoru z delavci smo ugotovili, da imajo urejeno tudi prehrano, da bodo v najkrajšem času volili delegata v delavski svet temeljne organizacije in da imajo že izvoljenega sindikalnega poverjenika.

Naj kolektivno v Cajnarjih želimo veliko delovnih uspehov, istočasno pa želimo, da bi bil ta obrat resnično jedro prihodnjega razvoja industrije v tem kraju.

J. Klančar

Proizvodni prostor novega obrata v Cajnarjih

REŠITEV NAGRADNE KRIZANKE

ITA — BAS — NAL — UMEN — V LJUBLJANI — TEKMOVANJE — SAIGON — L — NOVOLES — KRIM — VIR — TP — KRAJI — ATIKA — A — REDUKTOR — K — LICITIRANJE — SL — ATERIRANJE — AAR — JR — MUTIRATI — DASA — A — GRM — HOČEVAR — ROTOR — ILA — SKLEROZA — BAJADERA — ALA — CENIK — ABAK — KRONE — ALISON — ISTRAN — NELA — CELICA — IKEBANA — OA — ENODNEVNICE — EMU — KESON — NR — DM — CINJENJE — IST — TI — AISHILO — ALJASKA — REGRAT — LAMINARNOST — JENKO — UTVARA — ND — BATA — HLEV — AIDA — PIA — AA — AVITAMINOZA — MERRI — KS — MT — ETAN — ODILE — LENKA — PAV — CIROSTRATUS — JOGA — IDRO — OR — PELEPONEZ — LR — ODBOJKA — NOVATOR — TEK — BRESTOVCI — OGINO — OSA

IZID ZREBANJA

Do določenega roka je prispelo 58 rešitev. Komisija je pregledala vse rešitve in ugotovila, da je bilo le osem pravih, zato so vse nagrajene.

Za nagrade so bili izzrebanji: Turk — Škraba Mira, Nova vas 12, 61385 Nova vas; 150 din Turk Franci, 61000 Ljubljana Galjevica 55/5; 100 din Truden France, Snežnik, 61386 Stari trg pri Ložu; 50 din.

Po 10 din pa dobijo: Mišič Joža, Videm 2a, Cerknica, Fani Vinkler, Rakek, Heroja Iztoka 7. Marija Udovič — Skupne dejavnosti BREST, Iva Zigmund, Cerknica, c. 4. maja 70a, Miroslav Winkler, Rakek, Heroja Iztoka 7.

Nagrajencem iskreno čestitamo! Nagrade lahko dvignete v blagajni skupnih dejavnosti, ostalim pa jih bomo poslali po pošti.

Nogometaši doslej uspešno nastopajo

Krepko smo prestopili v drugo polovico jesenskega tekmovanja v Ljubljanski podzvezni ligi. Zdi se potrebno, da naše zveste gledalce seznanimo z doseženimi rezultati in prvenstveno lestvico.

Bojujemo se na treh frontah in na vseh treh z velikim uspehom.

Člani so po 8. kolu (z eno zaostalo tekmo) po zmagi nad doslej vodilnimi Vodiciami z rezultatom 4:2 prevzeli vodstvo. Ocenjujemo, da ob takšni borbenosti in želji po čim boljši uvrstitvi kot doslej računamo na uvrstitev med prvo trojico. Do konca jesenskega dela igramo še v Domžalah in v Ribnici ter doma z Apnarjem in zaostalo tekmo iz 6. kola z Grosupljem.

Mladinsko moštvo igra z istimi klubi kot člani, vendar nimajo dostojnega nasprotnika. Prava škoda je, da sedanji sistem onemogoča napredovanje brez uspeha članske vrste. Res je da odličen naraščaj pogojuje tudi uspehe članov. To je poročstvo, da odlični pionirji postanejo odlični mladinci in rezultat tega je tudi, da člani trenutno vodijo.

Člani:			
1. Cerknica	7	20—11	10
2. Vodice	7	18—15	9
3. Ribnica	6	15—6	8
4. Grosuplje	7	13—9	7
5. Mengeš	6	9—5	7
6. Podpeč	7	12—11	7
7. Mirna	7	15—18	7
8. Borovnica	7	13—15	6
9. Apnar	8	7—14	6
10. Domžale	7	8—13	5
11. Induplati	8	8—16	5
12. Rakek	7	16—21	4

Mladinci:			
1. Cerknica	7	39—5	14
Pionirji:			
2. Cerknica	6	18—4	10

F. Kranjc

Brest drugi

V počastitev letošnjega občinskega praznika so bila tudi športna tekmovanja; Kovinoplastika Lož je organizirala tradicionalne športne igre sindikatov Bresta, Kovinoplastike, Lame (Dekani) in Titana (Kamnik).

Rezultati:
Streljanje (ž): 1. Brest
Streljanje (m): 2. Brest
Kegljanje (ž): 1. Brest
Kegljanje (m): Brest ni nastopil
Namizni tenis: 2. Brest
Šah: 2. Brest

Končna razvrstitev:
1. Titan 19 točk, 2. Brest 17, 3. Kovinoplastika 13, 4. Lama 7 točk.

Brestovi športniki so tako svojim dosedanjim uspehom dodali še enega, vendar s prikousom neresnosti. Nerazumljivo in nedopustno je namreč, da Brestova kegljaška moška ekipa kljub velikemu zaledju ni uspela za tekmovanje pripraviti štirih kegljačev. Pri tem ne gre toliko za to, da je Brest zaradi tega izgubil končno zmago, pač pa za skrajno malomaren odnos kegljačev do tega tekmovanja.

B. Levec

Košarkarji letos peti

Košarkarji KK Cerknica so že končali letošnje tekmovanje v II. slovenski ligi — zahod. Jesenski del tekmovanja je bil še uspešnejši, ekipa je igrala iz tekme v tekmo boljše in močno popravila svojo spomladansko uvrstitev. To je še en dokaz, kako potrebna bi bila telovadnica za sistematične priprave na tekmovanje, zlasti v kvalitetnejših razredih.

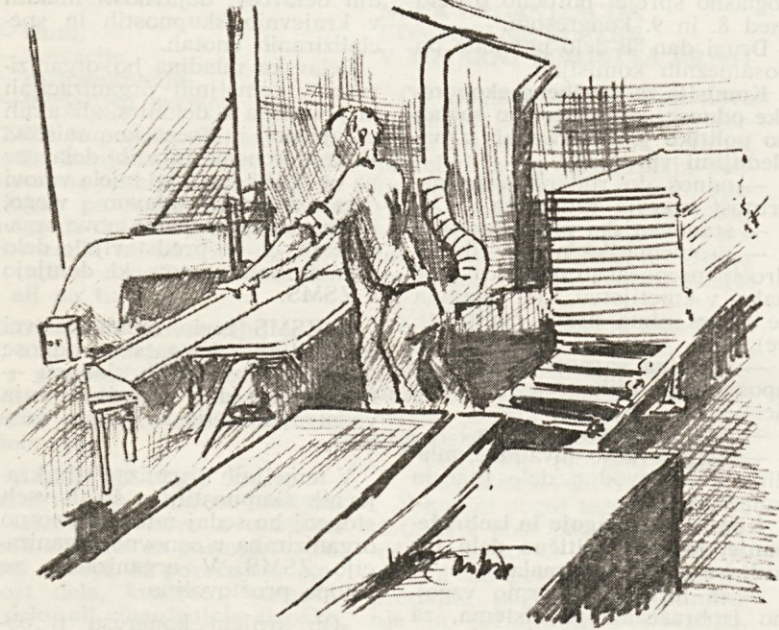
Končna lestvica:

1. SALONIT Anh.	18	17	1	34
2. AET Tolmin	18	16	2	32
3. KRAS Sežana	18	13	5	26
4. TIK Kobarid	18	10	8	20
5. CERKNICA	18	9	9	18
6. KLADIVAR Žiri	18	8	10	16
7. IDRIJA	18	7	11	14
8. GROSIST N. G.	18	6	12	12
9. PIVKA	18	4	14	12
10. GORENJA VAS	18	0	18	0

Letos so se v tekmovanje vključili tudi mladinci, kar je poročstvo za še uspešnejšo cerkniško košarkarsko prihodnost. Ekipa si je hitro pridobila izkušnje in je na tekmovanju skupnosti notranjsko-koprske regije zasedla odlično drugo mesto za Kopro in pred Postojno, Pivko, Lesonitom in Sežano.

Letošnji uspehi vzbujajo upravičeno upanje, da bodo prihodnje sezone še uspešnejše.

B. Levec

FILMI V NOVEMBRU

11. ob 16.00 in 19.30 — ameriški film TARZANOVA GROBNA TIŠINA. Pustolovski film. V glavni vlogi Ron Ely.
11. ob 19.30 in 3. 11. ob 16.00 — ameriški film JEKLENA PTICA. Pustolovski film. Igra Jane Fonda.
11. ob 19.30 — ameriški film KORZIŠKO MASCEVANJE. Kriminalka. V glavni vlogi Senta Berger.
11. ob 19.30 — francoski film OBSEDNO STANJE. Politična drama. Igra Yves Montain.
11. ob 19.30 — italijanski film KRVAVI OPIJ. Pustolovski film. Igra Fausto Tozzi.
11. ob 19.30 in 10. 11. ob 16.00 — ameriški film ŠERIF NA DIVJEM ZAHODU. Komedijska. Igra Jerwi Lewis.
11. ob 19.30 — italijanski film DEKAMERON. Erotična komedija. Igra Franco Citti.
11. ob 19.30 — ameriški film IMENUJEJO ME ALELUJA. Western. V glavni vlogi George Hilton.
11. ob 19.30 — ameriški film LEV MED GANGSTERJI. Kriminalka. V glavni vlogi Lee Marvin.
11. ob 19.30 in 17. 11. ob 16.00 — ameriški film DANES MENI, JUTRI TEBI. Western. V glavni vlogi Bud Spencer.
11. ob 19.30 — francoski film DON JUAN JE BILA ŽENSKA. Ljubezenski film. V glavni vlogi Brigitte Bardot.
11. ob 19.30 — ameriški film PUSTOLOVCA V ZRAKU. Pustolovski film. Igra Terence Hill.
11. ob 19.30 — ameriški film TEXAS JOE. Western. Igra Anthony Steffan.
11. ob 19.30 — francoski film ZADNJI TANGO V PARIZU. Drama. V glavni vlogi Marlon Brando. **Mladini do 16. leta prepovedano!**
11. ob 19.30 in 24. 11. ob 16.00 — ameriški film KRALJICA ZA 1000 DNI. Zgodovinski film. V glavni vlogi Richard Burton.
11. ob 16.30 — francoski film ZADNJI TANGO V PARIZU. Drama. V glavni vlogi Marlon Brando. **Mladini do 16. leta prepovedano!**
11. ob 19.30 — ameriški film NOČNA PATROLA. Kriminalka. Igra George C. Scott.
11. ob 19.30 — ameriški film OBRACUN PRI ZAPUŠČENEM RUDNIKU. Pustolovski film. Igra Thomas Hunter.
11. ob 16.00 in 19.30 — francoski film VESELI REGRUTI. Komedijska. Igrajo Les Scharlotes.
11. ob 16.00 in ob 19.30 — francoski film ALFREDOVE NEZGODE. Komedijska. Igra Pierre Richard.

Brestov obzornik, glasilo delovne skupnosti Brest Cerknica. Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC. Ureja uredniški odbor: Ivanka GODEŠA, Mirko GERŠAK, Marija GRBEC, Jože KLANČAR, Božo LEVEC, Branko MIŠIČ, Franc MLAKAR, Danilo MLINAR, Franc MULEC, Miha SEPEC in Zdravko ZABUKOVEC. Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2300 izvodov

